

AMIGA

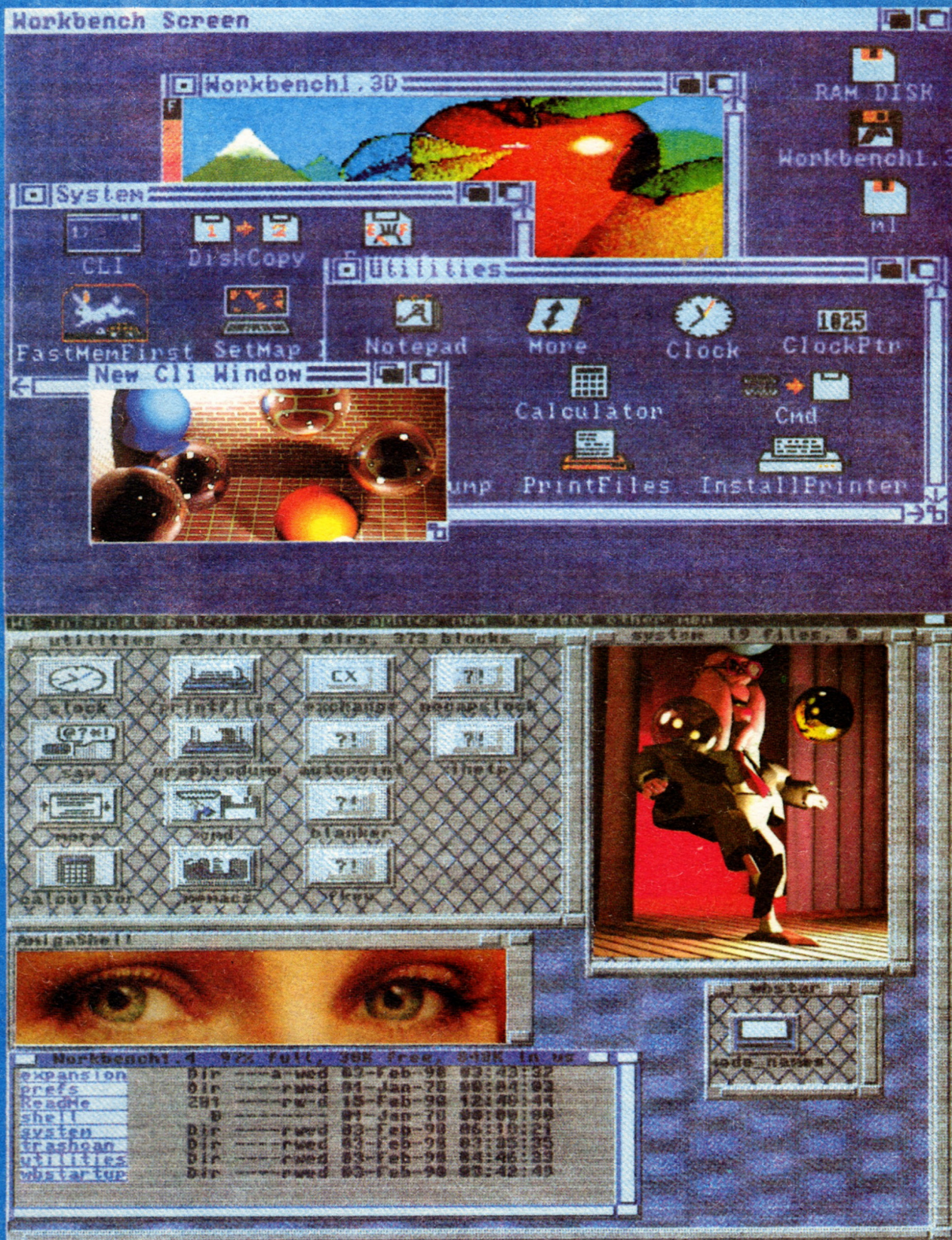
MAGAZIN

IMAGINE 1.0 * REAL 3D
THE ART DEPARTMENT
JAK OdstrojIT AMIGU
HUDEBNÍ PROGRAMY
STEINBERG PRO 24
PŘENOS OBRÁZKŮ
JAK ZNIČIT VIRY
GRAFICKÉ KARTY
WORKBENCH 1.3
O AMIZE PIŠL...
TIPY A TRIKY...

AMIGA MAGAZIN 4/91

AMIGA MAGAZIN 4/91

AMIGA MAGAZIN 4/91

Microware s.r.o.

se specializuje na servis, prodej a výrobu doplňků pro výpočetní techniku.
V současné době opravujeme tyto počítače:

Commodore C64
Amiga 500 - 2000
Atari 130, ST
Sharp 800
ZX Spectrum
PC kompatibilní

Pro AMIGU 500 nabízíme:

Samostatné rozšíření o 0.5 MB ... 2000,- Kčs
Karta rozšíření 0.5 - 2.5 MB ... 2500 - 6900,- Kčs
Vektorové ČSfonty pro Pagestream 2.0 sada ... 700,- Kčs
Hardwareový virusprotector ... 395,- Kčs

Informace obdržíte písemně na adrese:
Microware s.r.o., P.O.Box 216, 111 21, Praha 1
Microware s.r.o., Čechova 39, 750 02, Přerov

Osobně v naší dílně: Říčany-Pacov 19,
denně 9.00 - 15.00 hodin. Ve čtvrtek až do 19.00 hodin.

Vzkazy možno zanechat na tel. 02-2369170, fax 02-8554469
Servis centrum pouze! 9.00 - 15.00 tel. 0204-3549
Nejnutnější informace na tel. 02-7866030 19.00 - 21.00 hodin.

Přijďte, pište, volejte, faxujte...

Ano, jsem to váš starý, dobrý známý, AMIGA MAGAZIN. Trochu jsem se změnil, snad k lepšímu. AMikony na pravé straně naznačuji, že pamatují na všechno, co souvisí s Amigou. Na princip snad přijdete sami. AMikonu HRY však nenajdete. Můj vydavatel totiž prodává speciální herní časopis EXCALIBUR, kde se to hraje na Amigu jen hemží. Protože se ceny obou měsíčníků snížily, přijdou vás oba dohromady jen o málo více, než dříve samotný AM u kamelota.

A proč jsme se změnil? Nejlépe to vystihl můj nejpilnější autor, Daniel Jedlička. Ten napsal: "Budu se snažit psát co nejkvalitnější články s co největším přínosem uživatelům Amigy, protože chci, aby se AMIGA MAGAZIN dostal na úroveň světových Amiga-časopisů. Chtěl bych, aby byl tak kvalitní (jak po stránce obsahové, tak po stránce designu), že by jej kupovali amigisti po celé republice." K tomu bych snad jen dodal: "a po celém světě". Že to Daniel Jedlička myslí vážně, ukázal již v tomto čísle. A dále napsal: "Ja osobně, poněvadž jsem Vám a Vaši firmě věrný, Vám navrhuji asi toto: Za můj článek "Nové viry Jeff a Bigshit" nebudu požadovat honorář a věnuji jej firmě PCP na rozvoj Vašich časopisů..." Za takovou neuvěřitelnou pracovitost a obětavost bychom měli Dana Jedličku nějak odměnit. Přemyslejte se mnou, moji milí čtenáři, co našemu nejpilnějšímu autorovi nabídnout? Možná, že inspiraci by mohly být hodnotné dárky od počítačových firem. Příkladem šla firma Konsigna, která poskytla pro vyherce našich čtenářských soutěží své propagační výrobky, např. plnici pero značky "Parker". Čtenáři, vymyslete si svoje čtenářské soutěže! Píšte ale rychle, čas je neúprosný.

Chtěl bych se omluvit za to, že mne firma PrintService vytiskla napoprvé v nepřijatelné kvalitě a tak se objevují na veřejnosti se zpožděním několika týdnů. Přijali mne však do PNS, mám tam přesné termíny. Zapište si, že letos vyjde ještě 19. listopadu a 17. prosince. To ovšem neznamená, že přesně v tyto dny již budu k sehnání. Distributorům totiž chvíli trvá, než mne dostanou do svých prodejních sítí.

A nezapomeňte mi napsat, zda jsem se změnil k lepšímu, co se Vám líbilo, co nikoli, co byste chtěli, aby v AM bylo... Pomůžete tím nejen mně, ale i Vám.

Váš
AMIGA MAGAZIN

Novinky

Expres ... 5
Stručně ... 5

Testy

24-bitové karty ... 8
Imagine 1.0 ... 17
Real 3D ... 18
The Art Department ... 19
Steinberg PRO 24 AMIGA ... 25

Návody

Tipy a triky ... 7
ZeroVirus III ... 11
Nové viry Jeff a Bigshit ... 14
Jak odstřížít Amigu ... 15
Vybrali jsme ... GURU 3/91 - halt ... 16
Z Amigy do Amigy ... 20
Přehled hudebních programů (I) ... 21
První skoky (III) ... 23

Magazin

Parlament AM ... 4
Amiga World Wien a Amiga Köln ... 4
Slovníček ... 4
Jak psát? ... 4
To software ... 9
Věřte - nevěřte ... 16
Otázky čtenářů ... 19
Soukromá inzerce ... 27
Psycho ... 29
O Amize piši... ... 30

CENÍK FIREMNÍ INZERCE No.7

(platí pro inzerci, sjednanou od 1.10. do 31.12.91)

strana cca. A4 čb ... 20.000 Kčs; za každou barvu navíc ... + 2.000 Kčs; foto kvalita ... + 10.000 Kčs; 2. nebo předposlední strana čb ... 25.000 Kčs; poslední strana čb ... 30.000 Kčs; grafická úprava ... + 1000 Kčs.

AMIGA MAGAZIN No.4 10/91

Mezinárodní Indexové Číslo: 47943; MK ČR 5785; vydavatel: PCP, Martin Ludvik; šéfredaktor: Martin Ludvik; zástupce šéfredaktora: Zzz; redakce: přečtete si ji napsanou u AMikon (Zzz = redaktor spi, ještě se neozval); autoři příspěvků v tomto čísle: Bird II (23), Daniel Francouz (7), Pavel Geffert (7), GURU (16), Dalibor Chocholatý (29), Dan Jedlička (11, 14, 22), Ousmane Keita (26), Antonín Kostrbatý (17), Lukáš Ladra (7), Martin Ludvik (8, 9, 15, 16, 20), Jan Martásek (7), Václav Paur (7), Pavel Pinkas (7), Petr Zámecký (18, 19) a další dobří lidé, kteří nejsou líní a snaží se pomoci druhým; neobvyklý layout: Martin Ludvik a pomalé Atari Mega ST se stále se zasekávajícím Calamusem SL; krásný obrázek kreslil: Roman Bureš; obálka: Martin Ludvik; legrační vtip vymyslel: René Hasenröhl; za povolení k podávání novinových zásilek děkujeme Ředitelství pošt Praha (čj. 702/91 NP ze dne 22.5.1991); napodruhé mne vytiskl již v lepší kvalitě: PrintService a tisk zajišťoval: BIO-MARKET; náklad: napište do redakce Váš odhad...; Copyright Popular Computer Publishing, 1991; jakékoliv použití informací z AM za účelem jejich šíření třetí osobě jakýmkoliv technickými prostředky se zapovídá; krásné zážitky ze čtení AM a ještě krásnější z přemýšlení, čím přispět do AM, Vám přeje hrdinná redakce.

Objednávky předplatného a expres expedici zajišťuje SMS, U Pergamenky 8, 170 00, Praha 7
Za distribuci děkujeme: PNS a soukromým distribučním firmám
Do redakce pište na adresu: AMIGA MAGAZIN, PO.Box 414, 111 21, Praha 1, Czechoslovakia

Impressum

HUDBA

Ousmane Keita
Daniel Jedlička

GRAFIKA

Zzz

ANIMACE

Zzz

DATABÁZE

Zzz

TEXT

Lukáš Ladra

DTP

Martin Ludvik

MULTIMEDIA

Zzz

UČEBNÍ

Zzz

ÚŘAD

Zzz

CAD

Zzz

TELEKOM

Zzz

EMULACE

Zzz

VIRY

Daniel Jedlička

SYSTÉM

Zzz

UTILITY

Zzz

PROGRAMOVÁNÍ

Zzz

ZAČÁTEČNÍCI

Zzz

PD

Zzz

LITERATURA

Martin Ludvik

HARDWARE

All

SOFTWARE

All

ZA JIMÁ MNE

PARLAMENT AM

HRY: ANO

... dočetl jsem se, že jeho vydavatel AMIGA MAGAZINU nechce zařadit hry do příštích čísel. S tímto zásadně nesouhlasím - podle mého názoru by se hrám měl zachovat alespoň ten minimální počet stran jako doposud. Spíš bych však uvítal rozšíření rubriky pro tuto nesporně nejrozšířenější a nejoblíbenější část software Amigy. Věřím, že můj názor sdílí většina Vašich čtenářů a že jejich vůle nakonec zvítězí...

Michal Šatný z Tábora tímto dopisem otevírá novou rubriku s názvem "Parlament AM". Každý čtenář a Amigista se může stát externím členem redakční rady a může prostřednictvím této rubriky měnit obsah AM, vytvářet a měnit grafickou úpravu, vytvářet, přejmenovávat či rušit jednotlivé rubriky, vymýšlet pravidla pro tuto rubriku... První pravidla teď předkládám: Každý může napsat do redakce a tím otevřít nové téma (dnes jsou to HRY) a skóre, které později rozhodne.

Ostatní čtenáři se mohou k danému tématu vyjádřit a jejich názory budou započítány do skóre tématu. Aby vaše názory dorazily do redakce včas, odešlete je nejlépe v ten den, kdy se vám dostane AMIGA MAGAZIN do ruky. Ve třetím kole se téma uzavírá. Aby se prosadila změna, musí být ve dvojnásobné převaze.

HRY: NE

Amiga je počítač pro grafiky, animátory, pro hudební amatéry a profesionály, pro konstruktéry letadel a plošných spojů, pro spisovatele, učitele a žáky a různé sběratele a další lidi a pro všechny dohromady. Spektrum zájmů je obrovské, počet stran v AMIGA MAGAZINU je omezený. Proto se domnívám, že by v AM by neměla být rubrika hry. Unosci letadel a unosci dětí, vražedci a zabijáci, hledači pokladů a policajti mají svůj speciální herní časopis EXCALIBUR. Pokud je někdo hudební amatér a současně unosce letadel, nic mu nebrání, aby si předplatil současně AMIGA MAGAZIN a EXCALIBUR. Oba časopisy stojí dnes jen o 5 Kčs více, než dříve AM u kamelota. Martin Ludvík, Praha

SCORE: HRY: ANO 1 - NE 1.

AMIGA WORLD WIEN a AMIGA KÖLN

Dvě Amiga-výstavy s odstupem dvou týdnů!

První výstavu již nestihnete, neboť toto číslo AM se díky nepřilís kvalitní práci tiskárny objevilo na čs. trhu až nyní. Přijměte, prosím, naši omluvu. Amiga World se konala od 11. do 13.10.1991 ve Viedeňském Messepalastu. V dalším čísle AM bude z této výstavy obsáhlá reportáž, ve které se pokusíme alespoň z části vám nahradit to, o co jste možná přišli touto pozdní informací.

Firma Commodore a redakce AMIGA-Magazinu pořádají největší Amiga výstavu na světě. Výstava je otevřena pro veřejnost od 1.11.1991 do 3.11.1991 v Kolíně nad Rýnem (SRN). Vstupenka stojí max. 17 DM. Pro ty, kteří se na výstavu chystají, připravuje Excalibur klub zájezd, který se uskuteční v případě dostatečného zájmu (cena asi 900 Kčs). Podrobnější údaje Vám zašle Excalibur klub. -ml-

**V případě vašeho zájmu pište IHNEDE na adresu:
Excalibur klub, box 414, 111 21, Praha 1.**

SLOVNÍČEK

Asi se Vám již stalo, že jste při četbě počítačové literatury narazil na část, která vám nebyla srozumitelná, anebo v ní byly notoricky známé věci či výrazy. V AMIGA MAGAZINU bychom se tomu chtěli vyvarovat. Prvním krokem je tento malý abecední slovníček anglických základních výrazů, které se ve styku s Amigou často opakují. V samotném AMIGA MAGAZINU se nebudeme k těmto slovíčkům vracet. Ve slovníčku jsou i zkratky, které používáme v AM a které nenajdete v žádném specializovaném slovníku. Některé pojmy nemají českou či slovenskou obdobu a tak jsme použili vlastních výtvorů. Zda se uchytí záleží i na Vás. Pokud se Vám některé výrazy nebudou zdát či napadne-li Vás výraz přilehavější, svěťte se nám.

INTRO je zkrácenina anglického slova Introduction (uvezení) a znamená krátký program (obvykle kombinace grafiky s hudbou a textové informace), jimiž začínají některé počítačové programy. Hudbu z INTRO lze obvykle získat samostatným programem (RIPPER). RIPPER hledá v paměti počítače informace o hudbě a umožní vám s nimi později pracovat.

CANCEL nesouhlasím, zrušit, anulovat
CLEAR vymazat, vynulovat
CLOSE zavřít
CONTINUE pokračovat
COPY zkopírovat, uložit do mezipaměti
DELETE vymazat
DESTINATION cílová disketa
DISCARD vymazat
DUPLICATE duplikát, kopie
FILE soubor
FORMAT zformátuj
INITIALIZE zformátuj
LOAD nahrát
NEW nový
OFF vypnuto, vypnout
OK souhlasím
ON zapnuto, zapnout
OPEN otevřít
QUIT ukončit program
REMOVE vymazat
RENAME přejmenovat
SAVE uložit na médium pod původním názvem
SAVE AS uložit na médium s možností změnit název
SCREEN obrazovka
UNDO vymazat vaši poslední akci

JAK PSÁT?

1/ DTP systém AM pracuje s KAMENICKOU češtinou. Proto pokud to půjde, dodávejte texty podle ní. Kamenických (CodePage895). Data mohou být i v celosvětové normě KOI-8 nebo PC-LATIN2 (CodePage852). U Amigy doporučuji používat češtinu KOI-8, kterou naše firma na požádání pro naše příspěvovatele zdarma dodá.
2/ Formát dat používejte ASCII /u Text 602 Export, ASCII//, nezarovnaný, bez rozdělovacích znamének a nakonec řádku

/kromě odstavců/ nepoužívejte tabulátory.
3/ Obrázky pořizujte nahráním na disk (např. Grabbitem, ideální je Turbo Print), případně nám program půjčte, my si obrázky zhotovíme sami.
4/ Příspěvky dodávejte na 3,5" disketě nebo 720 KB formátu MS-DOS, TOS /Atari ST/ nebo 880 KB Amiga DOS, popř. 5,25" disketě 360 KB. Výpis z tiskárny není podmínkou. Disketu vám po zkopírování Vašeho příspěvku vrátíme.
5/ Jak naloží autor se svým autorským honorářem rozhoduje on sám. Buď ho bude chtít, nebo honorář věnuje. Pokud se autor rozhodne svůj honorář věnovat, pak to bude v časopise uvedeno.

Expres

Pozorný čtenář Pavel Kmetko z Plzně prohlédl prakticky britské televize. Zjistil, že v pořadu The Chart Show používají Amigu, čímž ušetřili za drahou techniku.

Kombinace Amigy s CD-ROM, tzv. CDTV (Commodore Dynamic Total Vision, viz AMIGA MAGAZIN 2/91), se konečně prodává v SRN. Její cena nepřekračuje 1500 DM. -ml-

Od neznámého odesílatele nám došel katalog filatelis-

tických a numismatických potřeb firmy LINDNER. A v něm je stručná zmínka o programech PhiloSaurus AMIGA a PLUS AMIGA (129 DM), které jsou určeny filatelistům. K programům můžete za 24-36 DM přikoupit datakatalogy SRN, Lichtenštenska, Švýcarska a Rakouska. Info: LINDNER Falzlos-Gesellschaft mbH, Rottweiler Str. 38, Postr. 1163, D 7464 Schömburg. Tel. (07427)7010. -ml-

Amiga 500 se objevila v OD Máj v Praze za velice vysoké ceny, podle prodávaců však jde na odbyt. V OD Kotva

prodávají především Atari, ale od září by se tam měly Amigy objevit také. Cenu však nevědi, necháme se překvapit. -ml-

AMIGA MAGAZIN se da sehnat v OD Kotva! Ve třetím patře v oddělení Výpočetní technika mají i EXCALIBUR a PCM. -ml-

V počítačové prodejně v ulici Martinská (v Praze u OD Máj) prodávají AMIGA MAGAZIN a EXCALIBUR. Pokud byste chtěli i starší čísla, mají je společně s PCM v prodejně APRO na Václavském náměstí (pasáž u kina Praha). -ml-

Daniel Jedlička z Opavy, autor článku Zervirus II a seriálu o hudebních programech, založil softwarovou skupinu Sauria. Zpočátku chtějí dělat demo, ale pak mají v plánu vrhnout se na hry a další programy. Rádi by doplnili Saurii o schopné programátory (C, assembler, GFA-Basic, AMOS), kterým není lhostejný osud Amigy.

Václavském náměstí je středem pozornosti. Kriminalita tam bují, dají se tam prý na místě koupit i tvrdé drogy, např. kokain nebo heroin. Je to ale slabota: drogu zvanou Commodore Amiga tam nemají! -ml-

Stručně

DIGI Tiger II

V.2.0 je vylepšená verze videodigitizeru DIGI Tigeru s integrovaným RGB-Splitterem. Hardware se téměř neliší, software je ale přepracován a umí v barvě digitalizovat v osmi rozlišovacích módech Amigy. Paletu lze přizpůsobit každému obrazu, volit však můžete pouze barvy z příslušné palety. Po změně kontrastu, jasů nebo sytosti barev musíte obraz znovu digitalizovat. Změnu těchto prvků provádíte výhradně pomocí potenciometrů. Digitalizace trvá podle rozlišení u barvy 30 až 90 sekund, u černobílého obrazu asi 5 sekund. Výhodná je možnost regulace synchronizace potenciometrem Sync, která odstraňuje výskyt dvojíhých obrysů nebo chvění obrazu. V testovacím módu se digitalizuje černobílý obraz v Lo Res rozlišení 75 krát za minutu, což umožňuje nastavit polohu obrazu a kontrolovat ostrost kamery. S digitalizací barevného obrazu jsou ovšem potíže. Již při průchodu 3 barevných obtahů vidíme v HAMU barevné plochy s výskytem moiré. Tento efekt zmírníme nastavením palety a změnou barev. DIGI

Tiger II V.2.0 je rychlý, ale kvalita nesplňuje zcela dnešní požadavky. Info: Klaus D. Tüte, Mathildenstr. 12, D 3000 Hannover 91, Tel: 0511/629825

Caligary 1.4

Novou verzi Caligary Broadcast, nejlepšího animačního programu na Amigu, začalo distribuovat nakladatelství Aeon za 9.000 DM. Caligary 1.4 má mnohá vylepšení. Profesionální uživatelé asi nejvíce přivítají interaktivní animační modul, pomocí kterého lze velice snadno animovat. Animaci 3D mřížky ovládáme podobně jako záznam na videu. Povel SET nám umožní zkontrolovat v reálném čase výsledek našeho snažení.

Funkce SPLINE nám propojí jednotlivé body, aby byla animace co nejplynulejší. Přibýly funkce CUT, SEPARATE a LIFT, jejichž prostřednictvím můžeme vest objektem řezy a oddělovací roviny. To je výhodné při sestavování nových stavebních částí. LIFT umí aktivovat plochu objektu, která je tím k dispozici pro následující zpracování. Plocha zůstává ve svazku s původním tělesem a navíc se s ní dá otáčet, pohybovat, zmenšovat a zvětšovat. Funkce AXES stanovuje nové 3D koordináty vlastního objektu uvnitř

jednotlivých těles.

Caligari vytváří protokol o animaci, který můžeme měnit a tím zpětně ovlivňovat dění na obrazovce. Info: Aeon Verlag & Studio, Postfach 1108, D 6450 Hanau. Tel: 06181/23525, Fax: 06181/257954.

Grafická karta HighGraph V

Pro profesionální práci s Amigou potřebujeme zobrazení bez blikání. Dosavadní karty s Flickerfixerem nepracovaly správně v modu Overscan. Highgraph V firmy Joachim Computer Tuning nabízí Flickerfixer za cca 900 DM, který zpracuje s rozlišením 832 x 620 všechny módy Amigy. Karta je vybavena 768 KB dynamickou pamětí RAM, ve které se přechodně ukládají pulsnímký a pak se se zdvojenou frekvencí přehrávají zpět. Horizontální frekvence je pak 31.5 kHz. při 50 Hz snímkové frekvenci pro celý obraz. Karta může pracovat pouze s monitory MultiScan. Zasouvá se do slotu vpravo od síťové části u Amigy 2000. Další sloty pro MMU a Zorro jsou volné pro jiná použití. Monitor se připojuje pomocí devitipolového Sub-D konektoru pro RGB-Analog signal. Pro optimální přizpůsobení monitoru má karta 2 potenciometry. Polohu

obrazu není možno nastavovat.

Info: Ralf Jochheim Computer Tuning, Osnabrücker Strasse 96, 4802 Halle, Tel: 02823/1275, Fax: 02823/1350.

AntiFlicker

Karta pro všechny Amigy umožňuje zobrazení v Overscanu s maximálním rozlišením 908x625 pixel při obrazové frekvenci 50Hz. Připojuje se na 23-pólový konektor obrazového výstupu Amigy a pracuje s RGB-TTL signály. Tim je omezen počet zobrazitelných barev na 16. K provozu stačí TTL-Multiscan monitor. Cena této karty je cca. 500 DM. Info: DIT Dienstleistungen & Informationstechnologie, Musfeldstr. 1a, D 4200 Oberhausen 12.

The Art Department Professional

Je zdokonalená verze programu The Art Department. Konečně má vestavěný AREXX a nechýbí též 8-bitové rozhraní. TAD- Pro umožňuje také exportovat v jiných formátech, než jsou IFF. Podobně jako u MAC programu Adobe Photoshop si můžete přihrávat moduly pro externí efekty. Jelikož má program např. mnohonásobnou velikost

palety, můžete s ním pracovat, pokud máte alespoň 2 MB RAM. Firma ASDG doporučuje 4 MB. Info: ASDG, 952 Stewart Street, Madison, WI 53713. Tel: (608) 273-6585 ml

Tornado

Deska Tornado se zasouvá do konektoru mikroprocesoru CPU 68000, který dále již není potřeba, protože jej nahrazuje mikroprocesor 68000CP16 osazený na kartě. Tento procesor má taktovací frekvenci 14.28 MHz. Kromě tohoto CPU jsou na kartě dva GAL (programované logické prvky), integrované obvody TTL a několik diskretních součástek. Dále má Tornado statickou RAM, vyhrazenou jako 16 KB Cache, která urychluje přístup na Kickstart ROM. Deska je opatřena neosazenou objímkou pro koprocessor 68881 nebo 68882. Můstky umožňují přizpůsobení karty k systému (Typ Agnusu, velikost Fast RAM). Je zde i přepínač mezi Normal a Turbo módy. Jako u jiných turbo karet, týká se zrychlení Tornado vylištěného procesoru. Zakaznické obvody a ostatní systémové součásti pracují s normální taktovací frekvencí. Zrychlení programů se projevuje pouze tam, kde větší část programu tvoří výpočty. Proto je uvedený faktor zrychlení 1.8 sotva dosažitelný. Cena 500 DM. Info: Rossmüller Handskake GmbH, Neuer Markt 21, D 5309 Meckenheim, Tel: 02225/2061 -ml-

Publishing Partner

Německá verze DTP Page Stream se nazývá Publishing Partner. Existuje ve 3 provedeních: Publishing Partner Light (cca 500 DM -

odpovídá verzi PageStream 1.82, obsahuje 11 fontů a update stojí 150 DM), Publishing Partner Master (cca 800 DM - 23 fontů, dělení slov podle německého pravopisu, Agfa Computergraphics fonty a lepší přenos grafiky, odpovídá verzi PageStream 2.0, update za 300 až 450 DM), Publishing Partner Junior (asi 250 DM, okleštěná Light verze, 5 fontů, slouží k seznámení s programem a k výuce). Info: DTM Werbung & EDV GmbH, Poststr. 25, D 6200 Wiesbaden-Bierstadt, Tel: 06121/502050, Fax: 06121/500989. -ml-

AMIGA 3000 UX

Operační systém UNIX se pomalu stává standardem u osobních počítačů a vytlačuje MS-DOS. Dnes tvrdí zastánci MS-DOSu, že mají kompatibilní počítač a že Amiga je nekompatibilní a tudíž s ní nechťejí mít nic společného. Amiga však kompatibilní je a to rovnou s UNIXem. Operační systém firmy AT&T UNIX System V Release 4, Amiga Version 1.1 je uzpůsoben pro Amigu 3000 nebo A3000 Tower. Amigy s procesorem 68000 a bez harddisku mají pro plnohodnotné použití UNIXu malý výkon.

Commodore prodává přímo Amigu 3000 UX, což je Amiga 3000 25/50 nebo Tower. Bohatá je nabídka programů. Amigaový UNIX je doplněn ABI (Application Binary Interface), X-Windows X11.3 (Window-Manager) s vestavěným VGA rozlišením a výstupem na monochromatický monitor Commodore A2024 a funguje také s grafickou kartou Commodore A2410 TIGA (1024 x 1024 bodů, 256 barev ze 16.7 milionů).

Jako GUI je tu OpenLook s vestavěným Tool Kit. Pro komunikaci tu je TCP/IP komunikační protokol, Virtual File Format, NFS (Network File System), RFS (Remote File Sharing) a Electronic Mail System (elm). Další software: textový editor Emaes, Bourne Shell, Berkley Shell, Korn Shell, Restricted Shell, Job Control Shell a jazyk C.

Pro většinu z nás tak trochu cizí řeč. Jak to tak vypadá, UNIX nas však časem nemine a potom budeme moci ocenit jeho kvalitu. Z UNIXu však strach mít nemusíte. Není totiž o nic horší, než je AMIGA-DOS/Workbench 2.0! Info: SFSO, V Korytách 69, 100 00 Praha 10, Tel: 02/7812514, Fax: 02/7822285. -ml-

NEWIO 3.0

Program pro navrhování desek s plošnými spoji NEWIO firmy Alphatron je k dispozici v provedení STANDARD (max. rozměr desky 160x100 mm, 5000 spojů, 800 pájecích bodů, 150 součástek, texty, cena 700 DM) a DEVELOPER (max. 15000 spojů, 3000 pájecích bodů, 500 součástek, texty, cena 1500 DM).

NEWIO 3.0 má oproti předchozím verzím mnoha vylepšení. Umožňuje používat 10 velikostí písma (proporcionální i standardní), rozlišení 1/1280 palce (0.02 mm), 10 šířek spojových cest a 4 druhy pájecích bodů (kulaté, oválné, čtvercové, SMID = pro povrchovou montáž). Obsahuje drivery pro tiskárny HP LaserJet, Epson RX, FX80, LQ, NEC P6/P7 a také program pro nastavení všech parametrů pro tisk doznal vylepšení. Vhodí přijde možnost hardcopy na 24-jehličkové

tiskárně a jsou vylepšeny rutiny pro plotter.

NEWIO 3.0 obsahuje tyto doplňkové programy: Editor součástek, Modul "GerberFormat" (překladač na fotoplotter a frézovací stroj), Zoom (pro zvětšení či zmenšení výřezů desek), VIA-Router (pro optimalizaci spojových drah). V ceně jsou také dvě šablony na klávesnici. Info: Alphatron Computer-systeme, Loewenichstr. 30, 8520 Erlangen. Tel: 09131/25018. -ml-

COLORBOX

Colorbox od firmy Intelligent Memory umožňuje triky, na které jsme zvyklí z televize. V televizních zprávách často běží v pozadí za hlasatelem nějaký obraz. Ve skutečnosti je tam modré pozadí, které je nahrazeno jiným video zdrojem. Tento jednoduchý trik umí každý genlock. Colorbox však umí nahradit libovolnou barvu, tedy nejen modrou. Můžeme tím docílit efektů, které dosud nebylo jednoduché realizovat, pokud to ovšem vůbec bylo možné.

Colorbox je kombinací hardware se softwarem. Připojuje se zvenčí a snadno se ovládá otočnými knoflíky a posuvnými regulátory. Zadanou barvu nastavíme pomocí třech mechanických regulátorů (R, G, B). Ke Colorboxu můžete připojit S-VHS signál, Hi 8, Composite video nebo FBAS signál. Videosignál se dá propojit tak, aby jste mohli napojit další aparát, např. videodigitizer. K přístroji obdržíte programy RGB Splitter a Genlock. Colorbox stojí 2000 DM, firma SFSO jej nabízí za 30.999 Kčs. Info: SFSO s.r.o., V Korytách 69, 100 00 Praha 10. Tel: 02/7812514, Fax: 02/7822285. -ml-

DISKETTY se zárukou

2DD 3,5" kvalitní NO NAME
2DD 5,25" značkové "COMP DISK"

nad 10 kusů nad 50 kusů nad 100 kusů

1 ks 23,50 1 ks 20,00 1 ks 18,00

1 ks 17,00 1 ks 15,50 1 ks 13,00

Informace na tel. 086/22715 (Jihlava)

Tipy a triky

C64 Emulator II

Vačlav Paur z Loun zaslal cennou připomínku k článku Emulátor (AMIGA MAGAZIN 1/91). Jako jediný si všiml, že u programu C64 Emulator II není potřeba vždy nahrávat celý emulátor znovu, chceme-li udělat reset C64. Pan Paur píše: "Používám tuto fintu: Ctrl + Help, pak přepnu verzi C64 Basicu a skočím zpět do C64. Tím se provede RESET. Pak stačí znova změnit verzi a jsem u čisté C64. Nevím, jestli to funguje u všech verzí, ale u té, co mám, to chodí."

ProWrite

Lukáš Ladra z Excaliburu radí, jak docílit kvalitního tisku. Máte používat driver určený speciálně pro vaši tiskárnu, nastavit DPI na co největší rozlišení (klávesa F4) a při tisku zařadit funkci SMOOTH. Docílíte tím pry podobné kvality jako při použití programu Turboprint.

Error - No Error

Oblíbená hláška Software Error / task held nemusí vždy znamenat ztrátu dat, která jste dosud neuložili na disketu. To tvrdí Pavel Pinkas z Prahy 2, který s ledovým klidem a kamennou tváří hlášku ignoruje a v klidu data uloží pomocí funkce z pulldown menu, pokud to u programu, s nímž právě pracuje, jde. Pak teprve klikne na CANCEL. Ovšem ne vždy se tato záchrana podaří.

Ošetřovatel disket

Jan Martásek z Uherského Brodu zaslal hned čtyři triky. V prvním triku píše, že pokud máte na disketě hard error, tak máte nejdříve disketu zkopírovat. Pak použít příkaz DISK-DOCTOR z CLI, třeba i několikrát. A nyní zkuste disketu vícekrát naformátovat, i když má chyby. Při tom se sice ztratí data z originální diskety, ale vy máte šanci disketu zachránit.

To potřebuje Workbench

Ve druhém triku nám Jan Martásek radí: Pokud jste si udělali startovací disketu pomocí INSTALL a chcete v ní použít příkaz LOADWB, je třeba mít v adresáři LIBS: soubor "icon.library". Tato knihovna obsahuje informace pro operaci s Workbench ikonami. Pokud Library není, LOADWB se zruší.

Tiskárna v BASICu

V BASICu je možné ovládat tiskárnu pomocí příkazu "OPEN" a to následovně:

a) přes tiskový výstup Amigy (PRT):

```
OPEN "PRT:" FOR OUTPUT AS#1: PRINT #1, "Tisknu!"
CLOSE #1
```

b) přes paralelní port (PAR):

```
OPEN "PAR:" FOR OUTPUT AS#1: PRINT #1,
CHR$(27),"E";"Tisknu široce!":CLOSE #1
```

Pokud použijete PAR:, můžete použít všechny řídicí znaky uvedené v příručce k tiskárně.

Klávesy pod kontrolou

S BASICovskými funkcemi není možné kontrolovat klávesy <SHIFT>, <ALT> nebo <Ctrl>. Pokud použijete PEEK (12577793), můžete to realizovat. Výsledek je následující:

49 - pravá Amiga klávesa, 51 - levá Amiga klávesa, 53 - pravé ALT, 55 - levé ALT, 57 - Ctrl, 59 - CapsLock aktivované, 61 - SHIFT pravý, 63 - SHIFT levý. K hodnotě PEEKu připočítejte 1 a máte hodnotu naposledy stisknuté klávesy. Děkujeme Janu

Martáskovi a všem dalším ochotným Amigistům, kteří se opravdu snaží předávat svoje zkušenosti a podávají ostatním pomocnou ruku.

Vadné diskety

Používáte NoName diskety? Stalo se Vám, že se jste nemohli disketu naformátovat ani po několika pokusech? Daniel Francouz z Biliny se svými přáteli mají metodu, jak zachránit zdánlivě vadné diskety. Většina chyb je totiž způsobena nevhodným uspořádáním magnetických částic na disku. Magnetické pole hlavičky disketové mechaniky je však nedostatečné na jejich přestavění. Zkusili vystavit disketu silnému magnetickému poli a tím ji, obrazně řečeno, vyluxovat. Tak se jim povedlo zachránit mnoho disket. Tato metoda ovšem nepomáhá proti mechanickému poškození magnetické vrstvy ani proti vážným technologickým vadám magnetické vrstvy diskety.

Na češtinu profesionálně

Většina majitelů počítačů Amiga používá pro instalaci českých fontů program SetFont. Program SetFont však instaluje nový font pouze pro aktivní okno. Takto instalovaný český (slovenský) font nemůžete např. použít pro pojmenovávání programů a datových souborů, protože při vypisování obsahu diskety příkazem LIST nebo při zobrazení jeho ikony ve Workbenchu se název souboru zobrazí v původním topaz fontu a je nečitelný. Daniel Francouz z Biliny na to šel jinak. Instaloval nový systémový font! Využil k tomu skrytou funkci FF z Workbench diskety a zařadil do startup-sequence příkaz: FF cs.font. Od té doby používá češtinu celý systém a české názvy souborů a ikon jsou bez problémů čitelné.

Assembler: rychlé mazání

Pavel Geffert z Aše nám zaslal několik stránek tipů na assembler. Děkujeme a hned uveřejňujeme první z nich.

Co myslíte, který způsob vymazání datového registru je rychlejší:

```
CLR.L D0
MOVE.L #0,D0
MOVEQ #0,D0
SUB.L D0,D0
```

Každá instrukce potřebuje jiný počet strojových cyklů. Čím méně cyklů požaduje, tím je rychleji vykonána. V tomto případě je nejrychlejší třetí volba. Varianta MOVEQ přesunových instrukcí je skutečně rychlejší než CLR (clear - mazat). K čemu je tedy příkaz CLR? Umožňuje mazat byte nebo slovo, MOVEQ maže longword registru. Ani CLR, ani MOVEQ nemohou být použity pro mazání adresového registru. A co s tímto výběrem?

```
MOVE.L #0,A0
SUB.L A0,A0
```

Lepší je druhá volba. Pro lepší porozumění tomu proč, se podívejte na bližší rozbor instrukcí:

Instrukce	Cykly	Velikost
CLR.L D0	6 cyklů	2 byty
MOVE.L #*00,D0	12 cyklů	6 bytů
MOVEQ #*00,D0	4 cykly	2 byty
SUB.L D0,D0	8 cyklů	2 byty
MOVEA.L #*00,A0	12 cyklů	6 bytů
SUBA.L A0,A0	8 cyklů	2 byty

Děkujeme za zaslání triků a současně se omlouváme, že jsme je zařadili místo do PCM do AM. Odměna 300 Kčs pro nejlepší trik však platí - zaslejte nám svoje hodnocení. -ml-

24-bitové karty

V době svého vzniku neměla Amiga se svými 4096 současně zobrazitelnými barvami v kategoriích osobních a domácích počítačů konkurenci. Dnes je u nejrozšířenějších počítačů IBM-PC kompatibilních téměř standardem VGA s rozlišením (800 x 600 bodů při 256 barvách). Firma Apple přišla s relativně levným Macintoshem LC, který s procesorem Motorola 68020 má standardní rozlišení 512 x 384 při 32000 barvách nebo 640 x 480 při 256 barvách. Atari se rovněž snaží svými modely STF dohonit Amigu a proto rozšířil paletu na 4096 barev.

U všech výše uvedených počítačů existuje možnost dodatečně rozšířit barevnou paletu na asi 16 milionů barev při rozlišení až 1280 x 1024 bodů. Proti Amize mají ostatní počítače menší výběr grafických programů, které by uměly pracovat se 16 miliony barvami a také ceny jednotlivých grafických rozšíření jsou vyšší, než u Amigy.

Ještě bychom si měli v krátkosti vysvětlit, proč rozšiřovat počet barev, což 4096 barev nestačí? Záleží na tom, co chcete s počítačem dělat. Více než 16 milionů barev ($3 \times 8 \text{ bitů} = 24 \text{ bitů}$ na jeden zobrazovací bod; $2^{24} = 16777216$ barev) nám dává obraz na obyčejném RGB televizoru srovnatelný s normálním televizním signálem. Že je obraz z počítače, poznáte jen podle toho, že nemá "duchy". 24-bitová grafika bude za chvíli standardem u osobních počítačů. Jen, kdo viděl 24-bitové obrázky, propadne myšlence mít na svém počítači totéž.

Amiga je proslulá především svými grafickými možnostmi. Současně je považována větší částí počítačové veřejnosti za vysloveně domácí stroj. Tato dvě tvrzení dokazuje první skupina grafických rozšíření, kterou se vyznačují cenou do 1000 DM a využívají obyčejný monitor nebo RGB televizor. Většinou jsou určeny pro Amigu 500, některé můžete použít i pro A2000 (A3000). To, že Amiga není jen na hraně, dokazují 24-bitové karty pro profesionální aplikace. I o těchto kartičkách se v tomto přehledu zmíním.

A nyní podrobněji k jednotlivým grafickým rozšířením pro Amigu.

DCTV

Majitelé pětistovek, kteří tak trochu dělají do grafiky a do videoaplikací, nebo se jim prostě nelíbí pouhých 4096 barev, uvítají DCTV od Digital Creations. Rozšiřuje grafiku Amigy na 16 milionů současně zobrazitelných barev, slouží jako videodigitizér a obsahuje také programy na zpracování zdigitalizovaného obrazu, konvertující a kreslicí software.

Tato krabička o rozměrech 100 x 70 x 15 mm se připojuje zvenku na videoport, takže není třeba Amigu rozebírat. Stabilní, nehybný videosignál (z kamery, videa atp.) se zdigitalizuje během 10 sekund. Sekvence vyrobené animačními programy se dají v LoRes módu přehrávat na video bez trháni. Při vyšších rozlišeních je animace pomalejší než 25 obrázků za sekundu. Pro její urychlení můžete použít turbokartu nebo přímo Amigu 3000. Ve verzi NTSC se prodává DCTV v USA již téměř rok. Touto dobou by měla být dokončována verze PAL, jejíž cenu odhaduji pod 800 DM.

Info: Digital Creations, 2865 Sunrise Boulevard Suite 103, CA 95742 Rancho Cordova. Tel: 916/344-4825, Fax: 916/635-0475

Colorburst

Pro všechny Amigisty připravila firma M.A.S.T. překvapení jménem Colorburst. Poprvé se objevila tato 24/48 bitová karta na loňské Amiga výstavě v Kolíně nad Rýnem, kde stála 800 DM. Letos na výstavě v Berlíně stoupla cena Colorburstu na 1200 DM.

Při největším PAL rozlišení 768 x 580 bodů zobrazuje ve 24 bitech, při polovičním 384 x 580 dokonce ve 48 bitech. Zobrazovací frekvence je 50 Hz (v NTSC 60 Hz), horizontální 15,625 kHz. Šířka pásma 7,15 MHz. Výstupní videokonektor je zcela kompatibilní s konektorem v Amize.

Colorburst obsahuje speciální zákaznický videoprocessor, taktovaný 28 MHz. Ten umožňuje mj. 24-bitový horizontální a vertikální scrolling a speciální efekty v reálném čase. Colorburst má 1,5 MB video RAM s 48 bitovou architekturou. Do videopaměti se vejde podle zvoleného módu až 96 obrazovek. Nároky na Amigu nejsou téměř žádné, pouze 1 MB RAM (512 KB Chip RAM). Není ovšem na škodu mít Amigu alespoň s 1 MB Chip RAM a 2 MB Fast RAM a harddisk nebo mazatelný optický disk.

Čím více barev, tím se méně projevuje blikání v módu Interlace. Při práci s Colorburstem bohužel dochází k podobným efektům, které známe z kreslicích programů, využívajících HAM mód. Obraz po dobu operaci s myší změní své barvy a zde se projeví mód Interlace ve svém negativním světle. Jinak je Colorburst vynikající možností, jak zvýšit grafické možnosti Amigy.

VideoToaster

Bezesporně nejpopulárnější karta pro Amigu. Jsme o ní psali v minulém čísle AMIGA MAGAZINU.

Harlequin

Tato tato karta pro Amigu 2000/3000 (ZORRO II kompatibilní) se prodává od 4600 DM podle konfigurace.

Rozlišení v PALu má od 740 x 576 do 910 x 576 bodů, samozřejmě při 24-bitovém zobrazení. Interně pracuje se 32 bity. Dokáže také zobrazovat v režimu Non-Interlace (31,25 kHz). Vyrábějí se 4 typy, které se liší velikostí paměti, např. Harlequin 1500 má 1,5 MB RAM, Harlequin 4000 pak 4 MB RAM. Vystup je v RGB nebo Comp Sync. Harlequin má též Digital Key Output.

K hardware se dodávají programy For The Programmer a For The User.
Info: Amiga Centre Scotland, 4 Hart Street Lane, Edingurgh, EH1 3RN. TEL: 44031/5574242, FAX: 44031/5573260

Visiona

Je to celá rodina vykonných grafických karet, které splňují vysoké nároky profesionálů. Všechny Visiona karty jsou alespoň 24-bitové, rozlišení, obrazovou frekvenci a počet barev mají volně programovatelné (rozlišení od 640 x 480 bodů až po 1600 x 1280 bodů při obrazové frekvenci od 50 do 90 Hz). Samozřejmostí je vysoce kvalitní Studio-Broadcast RGB výstup.

Visiona paint má na kartě integrovanou video RAM 2 MB, Visiona paint plus dokonce 4 MB video RAM. Obě karty jsou vhodné pro Amigu 2000 a výše.

Visiona s FAST Option má instalovanou novou superrychlou VRAM a rychlý grafický procesor.

Visiona highpaint je speciální verze Visiona paint plus pro Amigu 3000. Je kompatibilní se sběrnici ZORRO 3. To umožňuje velice rychle přenosy dat mezi kartou a Amigou. Karta má zabudovaný transputer T800, paměť je maximálně 8 MB. Samotná přítomnost transputeru dává tušit velký výkon této karty.

Visiona highpaint ART je určena především pro profesionály v tom pravém slova smyslu. Má vestavený rychlý grafický čip Intel 860 o výkonu 120 MIPS (120 milionů instrukcí za sekundu). Karta umí rychle hardware i software manipulace s obrazy. RAM můžete rozšířit až na 64 MB. Doporučený počítač je Amiga 3000 nebo 3500 (s kartou s procesorem MC68040).

Ceny grafických karet Visiona přesahují 5000 DM.

Přehledka nejznámějších grafických karet pro Amigu skončila. Pokud vás problematika vícebitové grafiky zaujala, pak vás zvou na detailnější seznámení s její aplikací v DTP při zpracování barevných obrázků. Nenechte si proto ujít třetí číslo čtvrtletníku PCM (vyjde za měsíc).

Přehled grafických karet pro vás připravil Martin Ludvík, čerpaje z rozličné literatury a především z osobních setkání s touto technikou na různých Amiga-výstavách ve Vídni, Kolíně nad Rýnem a v Berlíně. Termíny dalších vystav ve Vídni a v Kolíně nad Rýnem se přibližují. Pokud nemáte dopravu, pojedte se Excalibur klubem, který na zmíněné akce pořádá autobusové zájezdy. Info: Excalibur klub, box 414, 11121, Praha 1.

To software...

Amiga má u nás již dlouholetou tradici a silné počtení zastoupení. Již několik firem nabízí k prodeji jak samotné Amigy, tak i další hardware. Také časopisů pro Amigisty je na našem trhu několik. Ale programy? Dají se někde koupit programy na Amigu? Do redakce AMIGA MAGAZINU se zatím ozvala pouze firma SESO, která nabízí celkem tři programy (Pagestream 2.0 za 6999 Kčs, Audiomaster III za 2799 Kčs a Imagine za 7999 Kčs - všechno bez daně). Proč je nabídka tak malá, když celosvětový trh software pro Amigu je tak bohatý?

Podle orientačního průzkumu naší redakce by asi polovina majitelů Amigy byla ochotna si software oficiálně kupovat. Za hru by zaplatili od 20 do 100 Kčs, za užitečný program 50 až 500 Kčs. Více než 500 Kčs by byl ochotný dát každý desátý uživatel pouze v případě, že by daný program nezbytně potřeboval a řádově tisíce korun jsou

ochotni zaplatit ti, kteří potřebují program ke své práci. Tedy zhruba stejně KORUN, jako zákazníci v SRN MAREK. Jelikož 1 DM = cca 17 Kčs, pak jsou programy asi 17 x dražší, než jsou majitelé hardware za něj ochotni (a schopni) zaplatit. Programy tedy kupují uživatelé nelegálně, čímž se současně stavají zloději, aniž si to ve své většině uvědomují. Případně soudní postihy by situaci se softwarem asi nevyřešily. Pouhé zlevnění na zlomek ceny v ČSFR by mohlo vyvolat snížení prodeje na již fungujících trzích ve vyspělých zemích a tím snížit celkový obrát softwarových firem. Pokud by toto zlevnění bylo kombinované s vázaním slevy pro obyvatele ČSFR, znamenalo by zvýšení administrativy a hromadný přísun počítačového obyvatelstva do Československa a tím opětovné snížení obrátu softwarových firem. Zdá se, že na nějaký čas výrobci software náš budoucí trh obětují. Zatím se můžeme těšit na čs. výrobce software, kteří zatím přichází s českými a slovenskými fonty a dalšími specifickými produkty.

V našem časopise budeme podporovat vznik a rozvoj softwarového trhu. Pokud prodáváte oficiálně jakýkoli program, ozvěte se na adresu redakce! -ml-

Prodáme české fonty pro Amigu 500 k dostupným textovým editorům. 13 originálních sad. Cena 495 Kčs.

Delta Electronic, Evropská 2062/76, 160 00, Praha 6. TEL: 02/3297073 po 17.00 hod.

PCM SPECIAL

Desktop publishing (co to je DTP a základní pravidla) - Jak se chránit před viry - IBM PS/1 - Scanner Epson GT-6000 - Amiga: DCTV a VDA-2001 - Motorola 680xx - Acorn Rise Machine (1) - PC nebo ST-Amiga? - ST nebo STE? - Global navigator - Žádné čáry na disketách (1) - Excalibur 0 (herní příloha) - Tipy a triky - Sentinel - Invaders - Space Quest - Ovládání Sierra her první generace - Co nového na Amiga show v Kolině?

PCM 1/91

IBM-PC a ti druzi - Emulace - Emulátory pro Amigu a pro Atari ST - Žádné čáry na disketách (2) - Bezdrátový počítačový videotext - Mode-my (co běžný modem umí?) - Přehled AT příkazů běžných modernů - Historie UNIXu - Počítače s MC 68030 - Apple Macintosh - Amiga 3000 - Atari TT - The Cube - Softwarová policie v CSFR - ARM (2) - minimanuály: Stromová struktura - tiskárna Star LC-10 - Text 602 v2.0

PCM 2/91

Alfigraf - Tiskárny do 1000 DM (přehled jehličkových tiskáren) - Tipy a triky pro PC, Amigu a ST - Jak neztratit data (dejte si pozor na diskety) - Autorská práva - ochrana programů - výňatek z autorského zákona - Počítačová kriminalita (vyděláči, hackeri a spol.) - Optický přenos dat - Discovery 2400C (test modernu) - Pozor na havěť (o počítačových virech a způsoby ochrany před viry) - minimanuál: dBaseIII+ (1)

KUPÓN vyplňte a zašlete na adresu firmy SMS ještě dnes!

AM 1/91

Page Stream (recenze) - GEOS (pro C-64) - Viry - Emulátory (přehled) - Amiga 3000 - TEM (manuál) - Soundtracker (manuál) - zprávičky - Jak se stát Amiga umělcem (o grafických programech) - Bio Challenge - Future Wars - Operation Stealth

AM 2/91

Emulátor Macintoshe - Max-2-dos - Cross-2-dos - GEOS (pro C-64) - První skoky - Disk-2-disk - CD-I - CDTV - Amiga 3000 - Startrekker - zprávičky - Dos-2-dos - Deluxe Paint III (I) - S.D.I. - TV Sports Basketball - Rocket Ranger - It Came From The Desert - Antheds - Wings

AM 3/91

Power Windows (1) - Kde jsou moje data? - DMouse - GoWrite (pro C-64) - První skoky (II) - Multimedia - Amiga 3000 - Video Toaster - Bars & Pipes - Videoscape 3D - Deluxe Paint III (II) - zprávičky - Dungeon Master

**UŠETŘÍTE HROMADU PENĚZ
OBROVSKÉ SLEVY PRO VŠECHNY
EXCALIBUR za 14 Kčs, AMIGA MAGAZIN za 19 Kčs!**

Pro čtenáře AMIGA MAGAZINU a EXCALIBURU máme radostnou zprávu: NIŽŠÍ CENY! Může za to stále se zvyšující se náklad obou titulů a z toho vyplývající nižší náklady na tisk a redakci. Naším cílem je totiž vydávat kvalitní literaturu za co nejnížší ceny. Chtěli bychom ještě něco více - ale o tom v příštích číslech AM.

KUPÓN PRO PŘEDPLATNÉ A DOPLNĚNÍ CHYBĚJÍCÍCH ČÍSEL

☒ **ANO!**

Chci si doplnit chybějící čísla a také předplatit čísla nová a pak je dostávat až do domu:

pořadové číslo (No.)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
AMIGA MAGAZIN	28	28	28	19																			
EXCALIBUR	18	18	18	18	18	18	18																
PCM	10	10	10																				
POSTAVTE SI VIRUS	49																						
OSOBNÍ POČÍTAČE	20																						

číslo ještě nevyšlo

číslo je rozebráno

Již vyslé časopisy zasiláme na dobírku (příplatek 12-15 Kčs za zásilku). Pokud je číslo rozebráno, obdržíte jej po případném dotisku.

**Kupón pošlete na adresu: SMS,
U PERGAMENTKY 8, 170 00 PRAHA 7**

Jméno a příjmení

ulice / obec

PSČ

město / pošta

(píše, prosím, čitelně)

SMS, U PERGAMENTKY 8, 170 00 PRAHA 7

Firma SMS vás prosí o zaslání kuponů na korespondenčních listech nebo pohlednicích (nejlépe s kočkovitými šelmičkami). K úhradě použijte výhradně složenkou, kterou vám s radostí zašle firma SMS.

Bootblocky můžete prohlížet tak, že si vyberete jeden ze čtyř drivů (DF0: až DF3:), kde chcete kontrolovat disky. Bootblock se pak zobrazí automaticky po vložení diskety do drivu.

Files

Volba Files vás zavede do obrazovky, kde můžete kontrolovat své disky, zda se na nich nenachází linkový virus.

ALL SUBDIRECTORIES

ONLY EXECUTABLES

CHECK FOR

SIZE

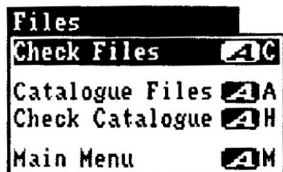
DATE

PROTECTION

GENERATE CATALOGUE

CANCEL

V menu Files jsou čtyři volby:

- prohlédne zvolený soubor, zda neobsahuje linkový virus. Daný soubor musíte zvolit ve File Requesteru, který se objeví po zvolení této volby.
- vám umožní uložit soubory v určeném adresáři do tzv. katalogového souboru
- prohlédne všechny soubory, které jsou uloženy v zadaném katalogovém souboru, zda v nich není linkový virus. Nemusíte tedy prohlížet soubory jeden po druhém.
- způsobí návrat do hlavního menu

Brain Files

Pomocí volby BrainFiles můžete editovat aktuální soubor BrainFile. BrainFile je speciální součást ZeroVirus. Je to soubor, kde jsou uloženy všechny bootblocky, které ZeroVirus rozpozná. Můj BrainFile obsahuje asi 75 bootblocků a stále doplňuji nové. Výhodou je, že můžete mít na disketě uloženo více BrainFilů, ale automaticky bude natahován jen ten, který má název ZeroVirus.BrainFile, takže pokud chcete použít jiný, musíte jej takto přejmenovat. Menu BrainFiles obsahuje následujících šest voleb:

```
ZeroVirus NoFastMem bootblock
Optionally switch off fast memory on bootup.
ZeroVirus BigScreenTest bootblock
Check for PAL sized screen on bootup.
ZeroVirus AutoAddRAM bootblock
Add one chunk of non-autoconfig RAM on bootup.
ZeroVirus Message bootblock
Message on bootup means bootblock has no virus on it.
LAMER EXTERMINATOR virus
*** VIRUS ***
OBELISK virus
*** VIRUS ***
HCS virus
*** VIRUS ***
ULTRAFOX virus
*** VIRUS ***
TIMEBOMB virus
*** VIRUS ***
SIGMA Virus Terminator v1.0
Kills SCA, BYTE BANDIT, BYTE HARRIOR and resets vectors.
CCS-BOOT bootblock
Switches off extra memory and drives.
```

UP

Current BrainFile : ZeroVirus.BrainFile
Version : 4 User Update : 8 Entries : 74

DOWN

Volby Page Up a Page Down posunou ukazatel o stránku (11 položek) nahoru resp. dolů

BrainFiles

New	AN
Load	AL
Save	AS
Edit	-->
Move	-->
Main Menu	AM

- obsahuje volby pro editaci BrainFile v paměti
- slouží pro pohyb mezi jednotlivými položkami BrainFile
- způsobí návrat do hlavního menu

Move	AO
Rename	AR
Delete	AD
Merge	AE

- dovoluje přemísťovat jednotlivé položky v BrainFile
- přejmenuje i komentář
- umožňuje spojit aktuální BrainFile s jiným BrainFile na disketě.

Entry Up	AI
Entry Down	AD
Page Up	AL
Page Down	AL
Top	AT
Bottom	AB

- posune ukazatel aktuální položky o jednu nahoru
- posune ukazatel aktuální položky o jednu dolů
- posune ukazatel na začátek
- posune ukazatel na konec BrainFile

ZeroVirus III

BootBlocks	AB
Files	AF
BrainFiles	AR
Memory	AM
Palette	AP
Save Palette	AS
About	AA
Credits	AC
Iconify	AI
Quit	AQ

Hlavní menu programu ZeroVirus III obsahuje další volby. Jedná se o tyto následující:

- slouží pro práci s pamětí
- umožňuje editovat nastavení palety barev v programu
- uloží nastavení palety barev jako soubor ZeroVirus.Palette

Leave

Posledním dvěma volbám (Iconify a Quit) odpovídá funkce gadgetu Leave, jehož zvolení vyvolá dotaz, zda chcete použít Iconify nebo Quit.

Memory

Check Memory	AC
View Memory	AV
Main Menu	AM

- zkontroluje všech šest systémových vektorů, stejně jako je tomu při spuštění ZeroViru
- zobrazí paměť od zadané adresy
- způsobí návrat do hlavního menu

AmigaDOS

CHIP:442 FAST:148 TIME:12:17:28

ZeroVirus bude zobrazen pouze jako malé okno na horní liště obrazovky Workbench nebo CLI. Každá vložená disketa bude kontrolována, zda neobsahuje virus, podobně jako u známého programu VirusX 4.0. Na liště okna je také zobrazen aktuální čas a stav paměti.

ZeroVirus III

The KickTagPtr vector is \$01987a. It should be \$000000. This could indicate a new virus, although it is possible that a legitimate program is responsible. If you do not think that this is the case, you should clear the vector.

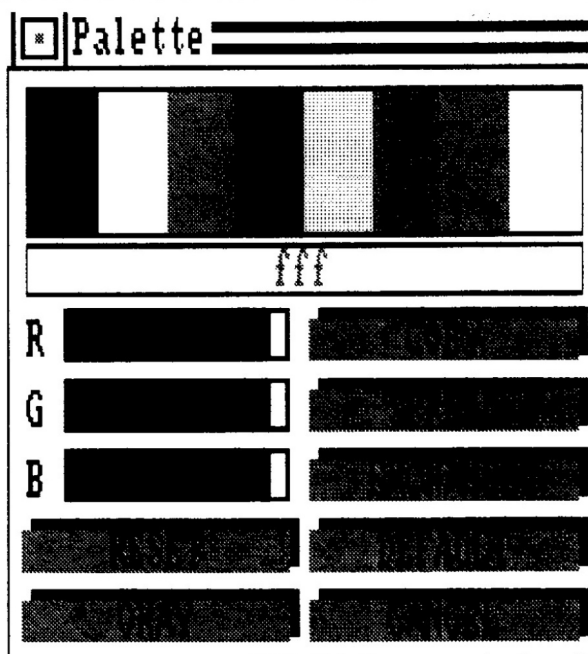
Clear

Leave

Pro vysvětlení - ZeroVirus si po spuštění kontroluje hodnotu šesti systémových vektorů, která by měla být rovna \$00000000. Pokud není, může to symbolizovat, že v paměti je virus.

To je tedy popis všech funkcí, které ZeroVirus III nabízí. Musíte uznat, že je to dost, už když porovnáte ZeroVirus III s jinými "antiviráky", které navíc nenabízejí ani zdaleka takový komfort. Velmi se mi také na ZeroVirus III líbí, že je udělán tak, aby jej mohli používat i začátečníci, a to je, myslím, důležité. Mám také zprávu, že Jonathan Potter už chystá novou verzi ZeroViru, takže až se mi dostane do rukou, budu vás o něm na stránkách AMIGA MAGAZINU informovat.

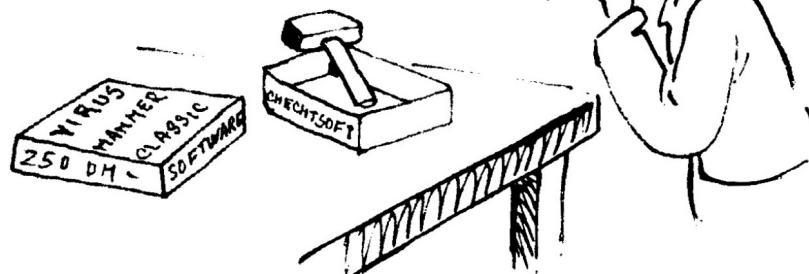
A ještě na závěr - je možné, že se některým z vás, čtenářů, bude zdát můj popis příliš stručný a zhuštěný. Uznávám to, psal jsem jej poněkud v časové tísni, ale nemusíte zoufat. Pokud čemukoliv nerozumíte, pokud máte dotazy na tu či onu funkci programu nebo pokud jste našli nový virus či pokud vlastníte nějaký nový antivirový program, prosím, napište mi. Na vaše dotazy rád odpovím.

Pokud vám nevyhovuje standardní nastavení, můžete si nastavit vlastní pomocí pohyblivých gadgetů R, G, B, H, S, L, které mají stejnou funkci jako třeba v DeluxePaintu.

Dan Jedlicka se nejvíce zajímá o grafiku, hudbu, programování, viry, dema a různé utility. O viry se zajímá asi od prosince loňského roku, kdy navázal kontakt s Jonathanem Potterem, který mu nyní zaslal ZeroVirus III. Článek napsal na základě vlastních zkušeností. Znalosti o virech má Dan Jedlicka hlavně z literatury, z vlastní praxe a od Jonathanu Pottera. Kontakt: Dan Jedlicka, Husova 19, 746 04, Opava.

Nové viry Jeff a Bigshit

Kontrolujete své diskety pravidelně některým z používaných antivirových programů (VirusX, VirusKiller Pvl., Seek and Destroy)? Cítíte se bezpeční a jistí před viry? Ujistuji vás, že po přečtení tohoto článku této jistoty pozbudete!

Počítačových virů existuje na Amize celá řada a bylo proti nim vyvinuto mnoho antivirových programů. Bohužel, viry se objevují stále nové a nové, a tak se většina "antiviráků" stává nepotřebnou. Já jsem nedávno narazil na dva nové, podle mě velmi zajímavé viry. Ani jeden z dostupných antivirových programů je nepozná, hlásí pouze klasické Unknown Bootblock. Toto hlášení nemusí znamenat, že v bootblocku je virus, protože bootblock může obsahovat třeba nějaké intro nebo pomocnou utilitu (například Memory Controller). Jediným použitelným antivirovým programem je za současné situace ZeroVirus autora Jonathana Pottera.

IBM PC/XT: Ein Fall für den Antiquitätenhändler...

Sag mir, ob du Assembler kannst, und ich sage dir, wer du bist.

Ein dreifach MITLEID für Atari ST

Please insert volume
Workdisk
in any drive

Retry

Cancel

Schon die Steinzeitmenschen benutzten MS-DOS... einige sogar heute noch!

TXEd startup-sequence

line 10 col 1

```
Arthus
cls
border off
prompt > "
setnap d
type menu
```

; tento řádek automaticky volá JEFF virus !!!

První z nových virů se jmenuje JEFF a chová se velice zajímavě. Projevuje se tak, že při práci s WB se na horní listu okna píše podivné německé nápisy. Pokud to nepřipadne uživateli podivné a počítač nevypne nebo urychleně nedokončí právě rozdělanou práci, brzy se dočká nemileho překvapení a přijde o celé své dílo v RAM paměti, podobně jako já. Obrazovka totiž několikrát blikne a pak se objeví rámeček podobný "oblíbenému" GURU, ale větší, v němž si budete moci přečíst velice zajímavé informace o viru a jeho autorech. Po stisknutí levého tlačítka myši bude následovat zhroucení systému.

Ich brauch jetzt'n Bier!

F10 Connect title

Editor/programming : Peter W. Thierolf
Concept & Player : Chris Huelsbeck

.info	42
Arthus	3408
c	
Contents	1482

Nyní několik slov o tom, jak se JEFF rozmožuje. Musím uznat, že velice rafinovaně, posuďte sami. Virus se usadí v bootblocku a po bootu se nakopíruje do paměti. Finta je v tom, že virus se nenakopíruje do bootblocku jiné odjistěné diskety, kterou do disku vložíte, ale vytvoří nový soubor, který nahraje na vloženou odjistěnou disketu jako normální program. Poté vloží do Startup-sequence řádek se jménem tohoto souboru, takže se virus automaticky dostane do paměti při provádění startovací sekvence. Když však nahrajete "antivirák" a prohlédnete danou disketu, nenajde program nic a bude hlásit přítomnost čistého bootblocku! Jediná možnost je prohlížet obsah diskety, zda se na ní takovýto soubor nenachází. Tento soubor má standardní délku 3408 Bytů a může mít různé názvy. Já jsem narazil na názvy Aloisius, Helmar, Arthus a AddBuffers. Zvláště ten poslední je zaludný, neboť se do Startup-sequence zapisuje úplně stejně jako standardní DOSovy příkazy AddBuffers. Ten má však délku pouze 876 Bytů.

Věřte - nevěřte

Inzerce

S.P. laboratoře Zkoumavice, odstěpný závod Zvěřinkov, odkoupi větší počet živých myši za účelem konání pokusů. Nevykupujeme staré, kulhavé a kropenaté. Za zcela zdravá zvířátka platíme dvojnásobek! Z.n.: pouze kompatibilní s Amigou.

Nová ochrana?

Ukázat počítačovému Amiga světu, že čs. programátoři jsou na úrovni, se dnes na tiskové konferenci v novém hotelu Intelkontinál pokusil třícnými tím mladých nadšenců - amatérů. Zástupce čs. firmy Inteligent s.r.o. pan Ľupý uvítal je jich duchovního vedoucího, biologa Theo-Panga-lč-Mina. Bohužel jsem některým souvislostem nerozuměl pro velký časový posun mezi slovními a výrazovými prostředky. Zde nutno říci, že tibetská překladatelka uměla jen transformaci jeho slov a to pouze do čínštiny, ze které pak překládala do thajštiny, indštiny, italštiny a pak teprve do slovenštiny. Do slovenštiny přímo překládat, jak se později pod palbou otázek přiznala, zatím neumí. Nejprve nás Theo seznámil s cílem výzkumu. Výsledkem jejich práce má být coś jako sérum (asi program), které ochrání programy před nedovoleným kopírováním. Prý se již nikdy nestane, že by se někomu podařilo neoprávněně zkopírovat jakýkoliv program. První otázku adresovala copatá Rith Pirath z agentury Procopy: "Cože?". Odpovědi ji bylo stručně "Ano" (nebylo nutno překládat, gestikulace byla zcela jasná a mrtvolný výraz copaté Rith také). Mistnost ovládlo hrobové ticho. Hlasitě zakvácení "No" (česky Ne) od statečné Rith Pirath nás všechny probudilo. Adresoval jsem otázku na tělo: "Jak?". V odpovědi uvedl divoce gestikulující Theo něco v tom smyslu, že výsledku docílili sloučením základních programátorských znalostí s meditací. Konference bude pokračovat zítra druhou další částí překladu odpovědi biologa Thea, zatímco samotný Theo již odcestoval neznámo kam. Informace o jejím závěru přinese v pokračování této rubriky. Váš Václav Věrný, mimořádný korespondent AMIGA MAGAZINU v Nových Dvorech.

Laserová nehoda

Že kutilství může skončit špatně, ukazuje nehoda, která se přihodila panu Bohumilu Smolanovi ze Smrtihůlek. Technické podrobnosti stavby stroje neznáme, bohužel máme jen osobní svědectví jeho souseda a prodávачky Chytré. Jako čerstvý majitel Amigy 5000 (o ni píšeme na jiném místě AMIGA magazínu) se rozhodl, že rozšíří plejadu čs. AMIGA časopisů a po téměř roce dřiny sestavil první číslo. Jak však dostat imaginární časopis na reálný papír? A tak si koupil jednohříškovou tiskárnu značky Tesla. Pan Smolan byl však velice náročný a zjistil, že kvalita tisku nevyhovuje. I obrátil se na prodejnu, kde tiskárničku zakoupil. Zde mu prozradila prodávачka A. Chytrá, že laserové tiskárny nevedou a že mu nedokáže poradit. Pan Smolan ji asi rozuměl tak, že si ji má postavit, že to prý dokáže. Po příjezdu domů se jal stavět svoji jednolaserovou supertiskárnu. Při první zkoušce tisku cítil, že se něco páli. Bezhlavě se otevřel ocelový kryt svého laserového prototypu. Následující ráno nalezla poštačka pana Smolana v podivném stavu: Hlavičku bez tělicha a tělčko bez hlavy. Laser vykonal své. Otřesný pohled na dva Smolany se vybavuje poštačce vždy, když přináší poštu Amigistům. Z toho plyne poučení i pro vás, kteří chcete sdělit vaše poznatky o Amize ostatním. Píšte raději do již jsoucích časopisů. Vaše články budou lépe zhodnoceny, zachráníte si tím možná život a ušetříte poštovním doručovatelkám nervy.

To isem nechtěl

Bývalý funkcionář KČS soudruh Miroslav Drak z Devětsil na to šel chytřejší. Stačila mu jen obyčejná jehličková tiskárna, neboť nechtěl zbytečně upozorňovat na nakradený majetek. Vypočítal, že vyjde levněji v SRN a tak přikázal jednomu ze svých osobních strážců, a řekl mu: "Přivez mi ihned jehličkovou tiskárnu RedStar. Nechoď mi ale na oči, pokud nebude v barvě rudé včetně traktoru". Ráno se soudruh Drak při svém obvyklém ranním výhledu z okna vyděsil. Venku stál rudý traktor a kolem něj hlouček zvědavců. "Orane, co jsi mi to přivezl. Ne traktor s tiskárnou, ale tiskárnu s traktorem jsem chtěl!". Vidíte, co ten Oran udělal za hloupost! Z toho plyne poučení: NEČETL SI V PCM, PAK JI KOUPIL S TRAKTOREM.

V této rubrice jako v jediné je skutečná pravda, všude jinde je pouze klam. Vaš tajemný M.L.

Vybrali jsme ...

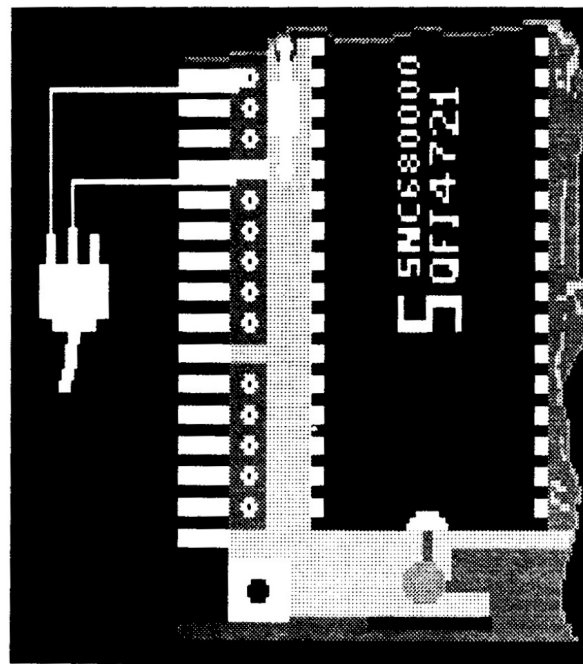
GURU 3/91 - halt

Toto je vypínač, který zastavuje běh procesoru 68000 na neomezeně dlouhou dobu. Výsledek je takový, že program stojí, avšak videoprocessor běží dál, proto vypadá obraz tak, jako kdyby počítač uletěl. Ale když stlačíš tlačítko, vše běží bez problémů dál.

Tento vypínač je třeba zapojit procesoru na výše uvedená místa. Když máš počítač v normální poloze, procesor je vlevo a vedle něj je systémový konektor. Zdola napočítáš na 13 a 16 pin. Kdo se v tom vyzná, jedná se o HLT a GND.

PS: Když zapneš znovu stroj, nepřekvap se tím, že se neohlási. Přepni vypínač a je to!

GURU je prvním časopisem na disketě u nás. Vyznačuje se solidně vypracovaným vzhledem a snadnou obsluhou, orientovanou na myš. Na prvních číslech GURU je zatím vidět, že zatím nemá potřebné zázemi. O to více obdivuji snahu a vytrvalost jeho tvůrců. GURU nevydává firma PCP ani s vydavatelem nijak nespolečupracuje, jak by se mohlo zdát. Myslíme si však, že informovanost Amigistů docílíme pouze větší soutěží mezi námi - vydavateli. Nas ovšem nebavi soutěžit v zavodě, kde nemame soupeře. A GURU mezi ně rozhodně patří, stejně jako další časopisy, o kterých píšeme na konci AM. -ml-

IMAGINE 1.0

Imaginární, vymyšlený, neskutečný, pomyslný, domnělý, zdánlivý... Tak by se dal charakterizovat grafický program Imagine firmy Impulse. Program existuje velice reálně, ale jeho možnosti sahají do oblastí snů... Imagine rázem smetl ostatní animační a ray-tracingové programy a ujal se vlády. Sculpt 4D se zdá být na některé aplikace výhodnější, ale rozdíl v možnostech a v ceně mluví jasně pro Imagine.

Imagine slouží k navrhování předmětů a k jejich animaci. Jako všechny nové grafické programy umí i on pracovat s 24 bity. Program je rozdělen do pěti editorů.

V projekčním editoru propočítáváte obrazy nebo animaci. Maximální velikost obrazu je 8000 x 8000 bodů. Poměr stran obrazů je nastavitelný, což se hodí při práci s neobvyklými formáty nebo při prosvětlování na diapositiv. Imagine importuje IFF nebo RGBN pro až do 4096 barev, IFF 24, RGB 8 a Raw RGB (24 bitů). Imagine propočítává modely s 3D drátěnou mřížkou a umí stínovat polygony.

Předměty vyrobíme pomocí editorů Detail a Forms. Oba editory umí pohled ze tří stran a perspektivní zobrazení. Každý ze čtyř zobrazení můžeme rozšířit na celou obrazovku. Forms je určen pro objekty s organickým vzhledem. Detail slouží k vlastnímu modelování. Vedle základních těles (koule, kužel, plocha, podlaha) můžeme vyrábět rotační tělesa. Extrudes slouží k přeměně 2D kresby na 3D předměty. Tak uděláme třeba kvádr z rovnoběžníka, válec z kruhu, krychli ze čtverce. Pomocí Imagine lze také deformovat 3D předměty do koule nebo válce nebo je vyboulávat podle třidimenzionální osy. Nastavitelný magnet umožňuje deformovat předměty v reálném čase. Reakce je okamžitá. Imagine může použít vytvořené předměty např. k frézování.

Když máte hotová tělesa a přiřadíte jim barvu, průhlednost, sílu zrcadlení a index lomu světla, čeká na vás nová funkce, která ovlivňuje barvu odlesků. Předmět můžete použít až čtyři

vzorky a maximálně čtyři stěnce (výřezy 24-bitového obrazu) současně. Štětce můžeme nanášet obrázky naplocho, ale také po 3D povrchu! Štětce mohou být normální (Color Map), ale také Reflect Map (barva štětce je ovlivněna odrazovými vlastnostmi), Filter Map (ovlivnění průhlednosti) a Altitude Map (3D znázornění štětce). Hotová tělesa pak uložíte do editoru Animation.

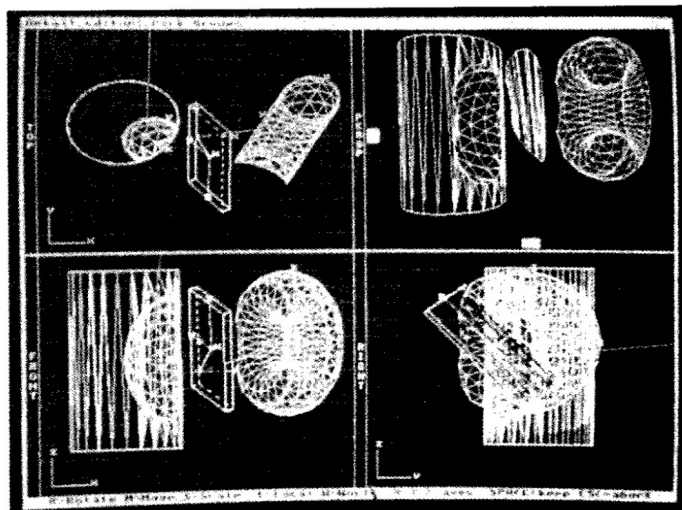
V editoru Cycle koordinujete pohybové cykly vašich předmětů. Nahrajete odpovídající připravený předmět, definujete určitá postavení jako klíčové pozice (Key Frames) a stanovíte počet obrazů mezi Key Frames. Imagine udělá to ostatní, tj. propočítá obrazy mezi jednotlivými Key Frames. V editoru pak můžete sledovat kompletní animaci.

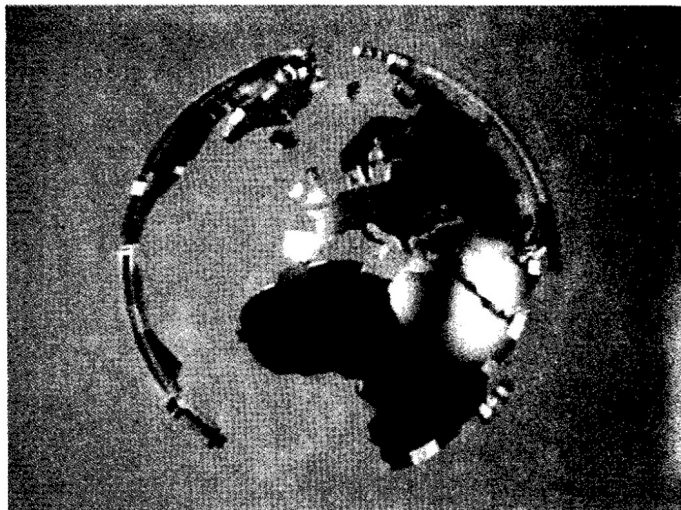
Ve Stage editoru sestavujete vlastní scénu včetně předmětů, lamp, tras i kamery. V Action Script se znázorňuje všechno, co se s každým tělesem během animace dělo, v grafické formě. Pomocí Tweeningu můžete provádět libovolné proměny. Jednoduchým příkladem je pohyb. Tweening dvou různých poloh objektu mezi obrázkem 1 a 7 vzniká z pohybu tělesa z bodu A do bodu B. Imagine propočítá mezikroky, ve kterých mohou být i rotace nebo změny velikosti. Imagine umí také přeměnit jeden objekt ve druhý.

Program také obsahuje efekty, jako explozi objektu (Explode) a třidimenzionální vlnivý pohyb. Můžete si nastavit různé parametry, jako je v případě Explode tlaková vlna a chování polygonů. Protože jsou efekty vybudované modulově, můžete k programu přidávat další efekty.

Pohyby těles se dají určit v reálném čase. Trasa pohybu se sestává z jednoho nebo z více na sebe navazujících zakřivených tahů. Do trasy můžete zabudovat další opěrné body, takže lze bez problémů realizovat trasu jakýchkoliv forem v třidimenzionálním prostoru.

Mnoho možností v sobě skrývají lampy. Můžete měnit barvu a intenzitu světla a volit stín mezi vlastním a vrženým. Podle tohoto nastavení šíří lampy světlo kulovité nebo bodové. Barva světla se dá změnit i během animace. Funkce Star Density nám v pozadí zobrazí nebe s nastavovatelnou hustotou hvězd.

Imagine ohrožuje i profesionální software pro vysoce výkonné grafické stanice. Některé nedostatků programu pomíneme, přihledneme-li k ceně, která je v SRN pouhých 599 DM. Navíc Impulse poskytuje majitelům svého programu Silver (předchůdce Imagine) slevu 300 DM. Pokud se vám program zalíbil, pak jej nejezděte kupovat do zahraničí. Dostanete jej mnohem levněji (za pouhých 7.999 Kčs bez daně) u firmy SFSO.

INFO: SFSO, V Korytách 69, 100 00 Praha 10, TEL.: 02/7812514, FAX: 02/7822285.

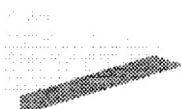
Antonín Kostrbatý je z Chabařovic u Sedlce v Jižních Čechách. Amigu má tři roky a využívá ji především na grafiku a animaci. Pro televizi dělá některé animované šoty, jako např. v pohádce Odobré ježibabě a zlých dětech. K tomu, aby napsal o Imagine, jsem ho přemluvil pouze s tím, že i další grafici se budou prezentovat o AMIGA MAGAZINU. Potom napíše do AM lahůdku. Co to bude, však neřekl. Máme se tedy na co těšit.

Real 3D

Třidimenzionální Ray-Tracingový a animační program Real 3D od firmy Activa Software zaujal mnohé Amigisty.

Real 3D má 3 části: Modeller, Animator (v reálném čase) a Renderer. Po spuštění se dostáváme do Modelleru, který dovoluje, podobně jako Sculpt 4D, pozorovat objekt při jeho vytváření zepředu, zprava a ze zhora. Tato technika umožňuje prostorovou orientaci objektu. Pokud je nám příslušné okno malé, můžeme jej zvětšit na velikost obrazovky. Editor pracuje také v modu Interlace s dvojnásobným rozlišením.

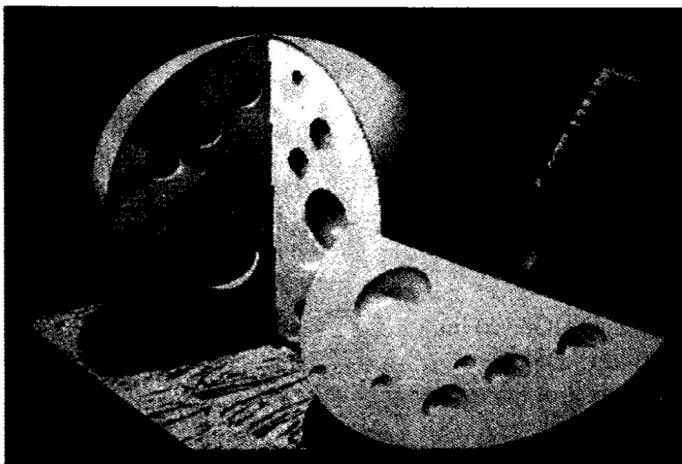
Pro návrh scény potřebujeme objekty. Real 3D nabízí uživateli výběr základních těles, od trojúhelníku nebo kružnice po kouli, kvádr, válec až po hyperbolické tvary. K dispozici jsou i nástroje pro zhotovování rotačních těles, protlačovaných tvarových tyčí (Extrudes) a potrubí. Sem již spadá nový způsob zpracovávání objektů v Real3D. Namísto vytváření objektů z trojúhelníků tvoří se objekty z předem definovaných trojrozměrných základních tvarů. Rotační těleso můžeme vytvořit třeba rovnou z komolých kuželů. Touto metodou vektorového zpracovávání objektů jsou umožněny další logické manipulace. Je možné odčítat tělesa vzájemně od sebe. Např. lze snadno realizovat otvory v objektu typu ementálského syru. Můžeme vytvořit solid, třeba kvádr, do něj z poloviny zasunout jiný objekt, koule různých průměrů, poté koule odstranit, zůstanou tam otisky. Nevýhodou je, že nemůžete přebírat hotové objekty vytvořené jinými programy. Zatím pro to neexistuje žádný prostředek. S objekty, vytvořenými v Real3D, také nelze libovolně manipulovat. Sice je můžeme otáčet, deformovat nebo měnit jejich velikost, nelze však provádět manipulace s jednotlivými body nebo polygony tělesa. Objektům, kterým Real3D hned při vzniku přiřazuje automaticky určitou hierarchii, můžeme přiřadit vzhled různých materiálů. Na disketě jsou motivy ze skla, mramoru, dřeva, šachovnice. Dále je v programu funkce IFF 'lex-

Napsal Petr Zámecky s použitím materiálů Marca Vitolini-Naldi (Amiga-Magazin M&T 10/90) a podle vlastních zkušeností.

turemapping, která obaluje obrazy kolem tělesa ve válcovém, kuželovém nebo šroubovicovém tvaru. Po určení textury, barvy, transparence, indexu lomu a hladkosti povrchu následuje perspektivní zobrazení scény. Zde nastupuje animace v reálném čase, bez zdlouhavých výpočtů. Také nastavení kamery je snadné: pomocí myši pohybuje regulačními prvky, přičemž se scéna na obrazovce současně nastavuje. Ve vhodné poloze pak nastavíme opce Ray-Tracingu a rozlišení. Kromě Overscanu a Ditheringu lze obraz přepočítat i do Hires s 16-ti stupni šedé. Vhodným mixováním barev lze hotový obraz zobrazit s mnohem více stupni šedých odstínů. V barevném HAMu je kvalita obrazu horší než u jiných srovnatelných programů.

V animaci poskytuje Real3D zrychlení, zpoždění a interpolaci křivek. Odstraní tím trhavé pohyby. Zvláštní přehrávací program (Player) ukazuje animaci. Ani zde se však program nedrží normy pro Amigu, takže animaci vytvořenou v Real3D nelze použít jiným programem. Celkově je Real3D výkonný program s mnoha novinkami, ale nekompatibilní, chybí mu funkce Anti-Aliasing pro vyhlazování hran vypočítaných obrazů a je příliš drahý.

The Art Department

The Art Department (TAD) je výkonný program pro zpracování 24-bitových obrázků. Podobá se programu pro Sharp scanner od firmy ASDG. Obsahuje množství podobných funkcí pro zpracování obrazu jako DigiView od Newlêk. Protože TAD interně pracuje s 24-bitovou barevnou a s 8-bitovou černobílou grafikou, doporučuje ASDG minimálně 4 MB RAM. Podle našich zjištění je nejmenší kapacita paměti, při které můžete s programem pracovat, 2 MB RAM.

Pokud importujeme grafiku s méně než 16,8 milióny barvami, pak ji program přepočítá na 24 bitů. Podobně černobílou grafiku přepočítává na 8 bitů. Můžeme si také nastavit velikost obrázku, která je omezena velikostí paměti a schopností tiskárny obrázků vytisknout. Rozlišení monitoru samozřejmě zůstává a na obrazovce vidíte pouze výsek obrázku. Kurzorem pak posunujete s výsekem. Tato schopnost nám umožňuje importovat grafiku o různé velikosti. Oproti jiným programům pro Amigu umí TAD následně převést obrázek do jakéhokoliv rozměru. Stačí zadat množství pixelů nebo velikost obrazu v procentech.

TAD může přepočítat nejen velikost obrázku, ale i počet barev. Má zabudovaný Dithering, což je algoritmus, který využívá techniky míchání barev. Tato technika se používá v klasických tiskárnách, kde jsou kvalitní barevné obrázky tisknuty pomocí čtyř barev (cyan, žlutá, magenta a černá). TAD umožňuje zvolit buď automatickou a počítačem optimalizovanou nebo vami zvolenou paletu barev. A dokonce můžete tato nastavení misit! Tyto mocné grafické možnosti programu TAD se pozitivně odrazí v kvalitě zpracovaného obrázku. Při použití pouze 16 barev lze docílit vysoce věrného výsledku. Jelikož jsme neměli možnost kvalitu obrázku z TAD bezprostředně porovnat s grafikou z nejlepšího programu na Macintosh "Adobe Photoshop", nemůžeme vám nyní říci, který program dává lepší výsledky. K dispozici jsme neměli ani osvitovou jednotku (ta snad na Amigu v ČSFR není), a proto Vám nemůžeme ukázat, co jsme vytvořili.

U takového programu, jakým je TAD, je samozřejmostí separace barev. Můžeme si zvolit základní barvu nebo kombinace barev a program vyrobí 8-bitový obsah. Stejně i jako další operace je separace bitplanová. Při použití TADu pro DTP nebo umělecké výtvořky je nutný postscript. Proto je k TADu dodáván pomocný program, který nám vytvoří postscript kód.

Trochu nezvyklá, ale jinak velice vítaná byla schopnost

TAD měnit gama korekci (viz dále), jas, kontrast a sytost jednotlivých základních barev pouze na obrazovce. Obrázek v RAM tímto nastavením není nijak změněn a tak můžete libovolně zkoušet různá nastavení, aniž byste museli obrázek znova nahrávat.

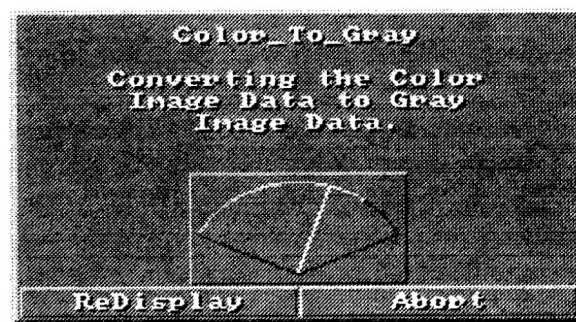
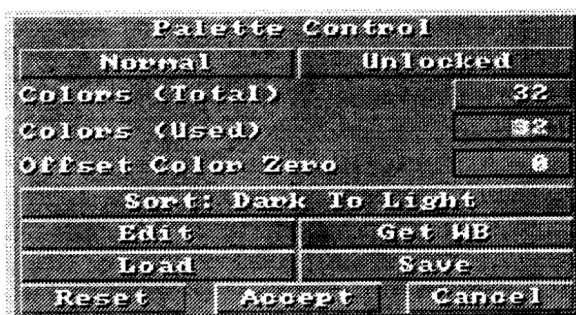
Nová funkce GAMMA umožní kompenzovat skutečnost, že vizuální intenzita šestnácti odstínů každé barvy nenarůstá lineárně. Po použití této funkce se objeví dosud skryté detaily vašeho obrázku. Zkusili jsme změnit obrázek 320 x 256 bodů/24 bitů na rozlišení PAL/Hires/Interlace se 16 barvami. Kvalita obrázku byla s ohledem na použitý mód vynikající.

Ovládání vypadá zprvu efektně, ale za chvíli zjistíte, že není efektivní. Chybí mnoho funkcí z programu PIXMate od Progressive Peripherals. Nemůžete si určit

oblast působení, všechny operace se vztahují na celý obraz. Export je možný jen v IFF. Tyto nedostatky jsme zjistili během jediného dne experimentování s tímto jinak báječným programem. Možná, že po delší době bychom odkryli další klady a zápory. Aktiva mnohonásobně převyšují pasiva a celkově se dá program srovnávat s MACovským Adobe Photoshop 1.0.7. Ten ovšem stojí v české verzi neuvěřitelných 45.600 Kčs. The Art Department dostanete v anglické verzi za pouhých 198 DM, tedy asi za 3.600 Kčs! A to je cena, která dělá z TADu program, který by neměl chybět u žádného Amigisty - grafika.

INFO: ASDG, 952 Stewart Street, Madison, WI 53713. Tel: (608) 273-6585

Petr Zámecký, Znojmo

OTÁZKY ČTENÁŘŮ

Čtenář Petr Mířek z Haviřova - Města již delší dobu shání adresu firmy, která by nahrávala programy Public Domain pro Amigu. Také by jej zajímala nabídka komerčních programů, tedy těch, které se prodávají. Za všechny vaše zprávy o "ukrytých" firmách děkuji i všichni čtenáři, kteří chtějí ku software legální cestou přijít. Velice rádi uveřejníme v AMIGA magazínu informace o těchto firmách a jejich sortimentu.

Objasni někdo záhadu s CHIP RAM a FAST RAM a s různými druhy čipů FAT AGNUS? Lze určit, kdy a k čemu použít CHIP RAM a FAST RAM? Liší se přidavne paměti ve využití obou druhů RAM? Způsobí tyto otázky zaplavu vašich odpovědí do redakce AMIGA magazínu? Na vaše zkušenosti čeká spolu s dalšími PaelDr. Luboš Ilčík ze Senice.

Pokud víte odpovědi na otázky našich čtenářů, nevahejte a napište do redakce odpověď (může být jen jednou větou nebo take na několik stránek).

Z Amigy do Amigy

Uvodem se Vám musím k něčemu přiznat. Je mi to velice líto, ale layout tohoto AMIGA MAGAZINU jsme vytvořili na počítači ATARI ST. Není v tom zlomyslnost, pouze snaha připravit pro Vás časopis v co nejlepší grafické úpravě. DTP systém, který na Atari ST používáme, je hodnocen jako druhý na světě. Na prvním místě figuruje Apple Macintosh s DTP programem Quark X-press, avšak ten je pro nás momentálně nedosažitelný. Více detailů uvádí článek "Ty naše desktopy - DTP programy pro PC, ST, Amigu a Macintoshe" v časopise PCM (ten také děláme na Atari ST).

Protože se v AMIGA MAGAZINU občas zmiňujeme o Amize a Amiga je grafickým počítačem, začali jsme podrobněji zkoumat přenosy obrázků mezi různými systémy. Zatím jsme se nedopracovali do "ideálu", ale něco jsme již zjistili. A protože nejsme Skrblici ani Hamouni, rádi vám sva zjištění předáme.

Nejdříve jsme vyzkoušeli, zda firma Electronic Arts podporuje datovou kompatibilitu u svého nejznámějšího produktu, kreslicího programu dPaint. Po úspěchu tohoto programu na Amize upravila tato firma dPaint i pro MS-DOS a s jiným názvem (Studi Series) i na MAC. Musíme konstatovat, že exportování obrázků do jiného systému bylo v principu snadné, pokud pomineme problémy s větším počtem barev. Tak třeba s VGA obrázky z PC si dPaint neporadil. Zajímavé je, že jeden z nejstarších programů Prism od Impulse je nahrát dokázal. Jelikož má Amiga zapis na disketu poněkud jiný, než systém MS-DOS nebo MAC, museli jsme použít konvertní programy (o nich jsme psali v AMIGA MAGAZINU 2/91). V případě, že jsme počítače propojili kabelem nebo prostřednictvím modemů, obešli jsme se bez konvertních programů.

No dobře, ale co je nám to platné, my jsme chtěli přenést obrázky z Amigy do Atari ST! A tak jsme začali zkoušet různé grafické programy na ST, které by přečítaly formát dPaintu. Někdy obrázek program zdeformoval, jindy se "naše milé Stěčko" zhroutilo. Po nějaké době jsme byli i my blízko tohoto nevitaneho stavu. Proto jsme v naději, že získáme zachraňující informace, začali pročítat různou zahraniční literaturu. Velice nás povzbudil článek, ve kterém autor propočítal, kolik vlastně těch grafických formátů může na tom světě být. Asi není náhoda, že názvy pro jednotlivé formáty mají delku třech písmen. Například IFF, HAM, PCX, TIFF (to je vlastně FLA), TGA a MAC IMG. Při použití anglické abecedy (háčky se v názvech nevyskytují) můžeme kombinací vytvořit "jen" 17576 různých zkratk a tedy i formátů. Prý v roce 1997 přijde formát A&%, až se vyčerpají všechny možnosti. Nabízím k uvažování, zda by nebylo lepší použít slovenské a české znaky, kterých je velice hojný počet a lépe se vyslovují (zkuste vypočítat počet zkratk).

Po zjištění pravdivosti tvrzení "tudy cesta nevede" jsme začali budovat tabulku převodu obrázků Amiga - zbytek světa. Časem jsme od této myšlenky ustoupili, protože není IFF jako IFF, není Degas jako Degas. Rozdílů jsou v počtu barev a v dalších odlišnostech, které nevím proč, se náhle vynoří. Tak třeba se nám podařilo exportovat obrázek z Amigy do Atari ST ve formátu Degas (ST). Ale ani jeden z ST programů, který vzájemně mezi sebou umí Degas formát exportovat a importovat, však obrázek z Amigy nepřetěl. Přitom při zpětném převodu a importu obrázek Amiga přečetla. Je to klubko, které se snad podaří rozmotat prostřednictvím vás, skvělých a tvůrčích čtenářů AMIGA MAGAZINU. Proto vás prosíme o vaše zkušenosti s přenosy obrázků.

S našimi zkušenostmi, získanými informacemi a s radami se nyní s vámi rádi podělíme.

IFF obrázek se nám nakonec podařilo přetransformovat z Amigy do ST pomocí demo verze programu Cranach Studio

(ST). Výsledky nejsou zatím přiměřené možnostem, neboť demo verze Cranachu neumožňovala funkci Save a tak jsme nahrávali obrázky primitivním programem Snapshot (ST). Ten nerespektoval nastavené rozlišení 300 dpi a "sejvoval" obrázky v rozlišení monitoru (92 dpi = čtverečních pixelů na palec).

Pokud máte k dispozici scanner, je dobré si vyzkoušet, zda nahodou neumí zpracovávat formáty, s nimiž byste mohli lépe pracovat.

Populárním formátem se stal GIF od CompuServe. Pokud umíte zkonvertovat obrázek do GIF formátu, máte velkou šanci, že zkonvertovaný a zaznamenaný obrázek půjde zobrazit i na jiných počítačích. Vhodné je i to, že obrázky v GIF formátu jsou zkomprimované na minimální velikost paměti proti jiným formátům. Na Amigu (ale i na jiné počítače) přitom existuje mnoho levných Public Domain (PD) software, které umí GIF formát.

Velice používané jsou PD programy typu "screen capture" (doslova "zajmout obrazovku"), opět pro různé počítače. Stiskem určité kombinace kláves nahrajete právě aktuální obrazovku na disketu.

PD program MacView (Amiga) umí konvertovat obrázky z MacPaintu (Macintosh).

Různé počítače používají různé rozlišení. Třeba Amiga umí 640 x 400 nebo 512 pixelů, IBM-PC 640 x 480 pixelů na stejné obrazovce. MacPaint má rozlišení 576 x 720 bodů (72 dpi). Tak se stává, že třeba kružnice se promění v elipsu. Je mnoho programů, které dokáží přepočítat obrázek z jednoho rozměru na rozměr jiný. Hrozi ale nebezpečí, že se vám obrázek znetvoří nebo že se některé informace ztratí. Některé pixely pak mohou být rozmazány. Určitá ztráta informací může prospět při video aplikaci, ale pro použití v DTP může způsobit zhoršení kvality.

The Art Department od ASIG umí importovat a zapisovat Dynamics HiRes, Dynamics HAM, Rhett Anderson's Sliced HAM, Sculpt RGB, RGBN a RGB8 a DV21 pro DigiView. Můžete také dokoupit další moduly pro import dalších formátů. The Art Department Professional umožňuje nahrávat v jiných formátech, než je IFF Photo Shop a Adobe Illustrator (MAC) dokáží importovat obrázky v Amiga IFF, ale nebudte překvapeni, když Vám nezebere super-HAM, super-hi-res nebo dokonce obyčejný HAM. Hand Scanner od MiGraph zahrnuje program Touch-Up, který je určen pro manipulaci se sejmutým obrázkem. Touch-Up umí importovat formáty AMIGA IFF, monochromatický TIFF, PrintMaster, PCX, MacPaint a IMG soubory. IMG formát je původně používán u Atari ST, které používá uživatelské prostředí GEM od Digital Research. Protože se dá použít GEM i u MS-DOSu, umí IMG formát importovat také nejnovější verze MS-DOS programu WordPerfect. Touch-Up umí exportovat ve všech formátech, ve kterých importuje a navíc umí: monochromatický a dithered IFF (až 32 stupňů šedi), GIF, EPSF a hires mono pro program Degas, kreslicí to program pro Atari ST. ImageLink od Active Circuits umí konvertovat z a do mnoha formátů, např. IFF včetně HAM a 24 bitů, Sculpt RGB, TurboSilver RGBN a RGB8, Rendition (z Caligari Broadcast), Macintosh umí bitmapy PICT a PICT2 (ale ne se strukturovanými kresbami), PCX, GIF, Sun Rasterfile a TIFF.

Snažil jsem se vám sdělit to, co v redakci již víme. Snad vám to pomůže při vašich nesnadných experimentech s přenosy obrázků. Mnoho štěstí!

Redakční zkušenosti zpracoval Martin Ludvík. V době, kdy psal tento příspěvek, ještě nevěděl, že IFF obrázek o délce několika KB zabere v redakčním DTP programu až 500 KB (!), což způsobovalo nedostatek RAM paměti a častý "CRASH" počítače. Tato stránka naštěstí byla bez problémů.

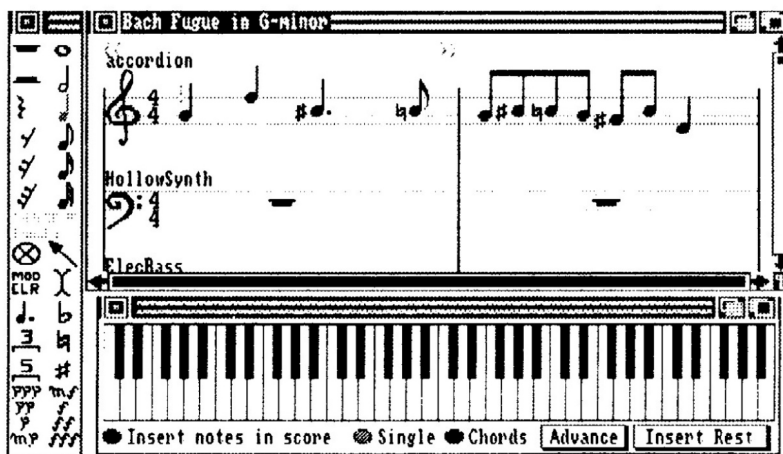
Přehled hudebních programů (I)

Programy pro zápis skladby v notové osnově

Hudba je vedle grafiky nejbližší stránkou počítačů řady Amiga. Je všeobecně známo, že si řada lidí koupila Amigu zejména pro její hudební schopnosti, které chtěli využívat, ať už amatérsky nebo profesionálně. Pro tyto účely bylo vyvinuto mnoho hudebních programů, lepších či horších. A abyste se v nich mohli lépe vyznat, abyste věděli, co který program umí a na co je vhodný, proto vám přináším tento seriál.

O hudebních možnostech Amigy se můžete dočíst v jiných časopisech nebo třeba v jiném čísle AMIGA MAGAZINu. Snad jen připomenu, že Amiga využívá čtyři na sobě nezávislé hudební kanály (některé programy jich využívají až osm) a že o zvuk se stará speciální zákaznický obvod Paula.

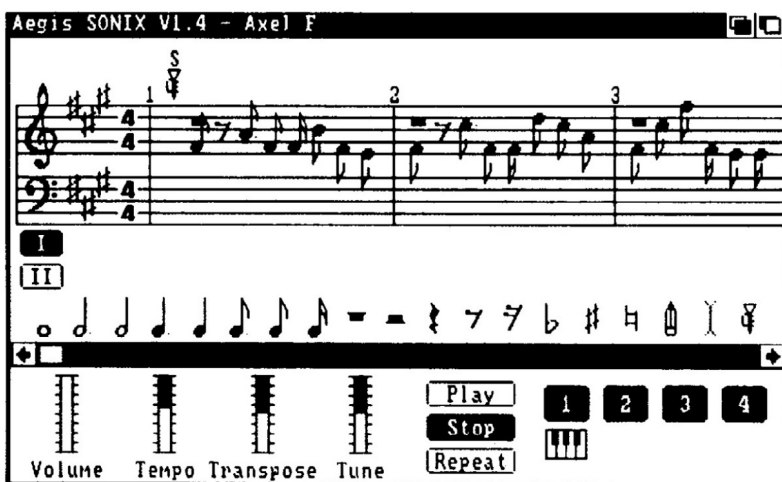
Jistě jste už všichni viděli někdy notovou osnovu. Je to ten nejpřirozenější způsob zápisu hudebních skladeb, a proto je také u mnohých hudebních programů využit. Bohužel, hudba, vytvořená v těchto programech, se nijak zvlášť nevyužívá, např. ve hrách a demonstračních programech, poněvadž tam kralují převážně trackery.

Poněkud lépe je na tom Deluxe Music Construction Set (dale jen DMCS), který vytvořil v roce 1986 Geoff Brown. Program má velké možnosti editace skladby, můžete v něm využít prakticky všechny hudební značky. Má však velkou vadu - je otřesně pomalý. Jenom to zkuste - nahrajte nějakou skladbu, spusťte ji a chvíli poslouchejte. Pak na chvíli přidržíte prave tlačítko myši a zkuste rozvinout některé menu. Je vidět, že DMCS vyložené nestíhá. Pokud použijete volbu Show Memory pro zobrazení stavu paměti, skladba se zastaví úplně a musí se spustit znovu od začátku.

Jedine, co je mi na DMCS sympatické, je to, že program umožňuje tisknout notový zápis i s hudebními značkami na tiskárně. To mohou někteří hudebníci opravdu využít, neboť výsledný notový zápis na tiskárně vypadá poměrně solidně. Pro komponování hudby je sice DMCS vhodnější než Music Studio, ale i tak to není ono a skladby stále trochu připomínají C-64. Jinak nemohu DMCS upřít spolupráci s MIDI, ale ta není na příliš vysoké úrovni.

Jedním z nejstarších programů s notovým zápisem na Amize je Music Studio. Program byl vytvořen v roce 1986, takže vám bude asi jasné, že kvalitami neoplyvá. Osobně mi tento program připoměl hudební programy typu Music Shop pro starý dobrý Commodore 64. Program je pomalý a velmi špatně ovladatelný. Vůbec vám jej nedoporučuji, maximálně snad jen pro seznámení. Ujistuji vás, že v něm žádných dobrých výsledků nedosáhnete.

Celkem solidním programem, který používá notový zápis, je hudební program Sonix firmy Aegis. Musím přiznat, že Sonix mi byl už na první pohled sympatický. Není divu - pěkná úprava, srozumitelná menu, poměrně jednoduché ovládání, hodně funkcí a hlavně dobré výsledky. Pokud tedy chcete komponovat své vlastní skladby s využitím notové osnovy a hledáte vhodný program, mohu vám Sonix vřele doporučit. S předchozími dvěma programy je zcela nesrovnatelný. Nema sice některé funkce a hudební značky jako DMCS, ale zato se může pochlubit poměrně solidní rychlostí a také výsledný zvuk už můžeme považovat za "zvuk z Amigy". Sonix umožňuje definovat si své vlastní nástroje nebo si upravovat už hotové nástroje a následně si je uložit na datadisk. Hudební skladatel může ocenit poměrně dobré editační možnosti při komponování hudby a také možnost vytisknout si notový zápis na tiskárně. Celkově hodnotím Sonix jako zdárný program vhodný zejména pro začátečníky, kteří by se chtěli seznámit s hudbou na Amize. Jenom je škoda, že nemůžeme použít skladby ze Sonixu do her a dem.

Přehled hudebních programů

Díl 1. Programy pro zápis skladby v notové osnově

Díl 2. Trackery (t.j. klony programu SoundTracker)

Díl 3. Odrůdy a hybridy hudebních programů

Díl 4. Samplovací programy

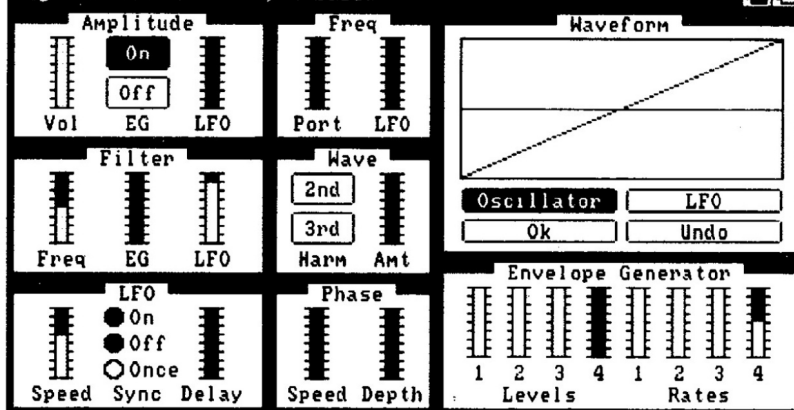
Díl 5. Playery

Díl 6. Hudební utility

Sonix umožňuje používat klávesnici Amigy místo hudební klaviatury. Rozložení not si můžete snadno nadefinovat.

Aegis SONIX V1.4 - SynthBass1

Vynikající je Sonix ve vytváření syntetických zvuků. Nástroje si můžete snadno upravit nebo vytvořit zcela nové.

Ballade
für Chor
(1976)

Violeta Dinescu (geb. 1953)

Andante tranquillo, poco rubato
Jca. 88

mp *espressivo*

pe-ro-ua, pe-cea-tă, mă-re, mi-a ple-cat

6. A tempo

Mă-re mi-a ple-cat de-

si-sa-de-păr-lat de-par-te de-sa de-păr-lat.

11. A tempo

mp *a poco cresendo*

Joi di-mi-ne-a-tă pe cea-tă,

Mă-re-mi-a ple-cat, joi de di-mi-ne-a-tă, cea-tă.

Functionen
F 1 - F 10
Funktionen 1
Shift + F 10
Makro aufrufen
Alt + F 10
Makro eingeben
CTRL + Buchstaben
Funktion 2

Posledním hudebním programem, využívajícím notový zápis, je NotaScript. Dlouho jsem se rozmyslel, zda jej mám vůbec do tohoto seriálu zařadit, poněvadž se domnívám, že tento program se u nás ještě delší dobu používat nebude. Ale jeho možnosti jsou tak fantastické, že by bylo škoda nenapsat o něm alespoň několik slov.

NotaScript je zatím bezkonkurenčně nejlepším "notovým" programem pro Amigu. Je určen pro skutečně profesionální využití, o čemž svědčí zejména jeho cena (7000 DM) a také hardwarové nároky. Posuďte sami: Amiga s alespoň 1 MB paměti, speciální monitor s Flicker-Fixerem, který odstraňuje nepříjemné blikání v režimu interlace (NotaScript používá mód 320 x 512) a plotter. Kompletní systém s příslušným hardware a software stojí "pouhých" 15000 DM. Jedinečné editační možnosti, rychlost a přehlednost, mnoho hudebních značek a hudebních pojmů, možnost dopisovat k notovému zápisu i nejrůznější poznámky a doprovodné texty s nejrůznějšími druhy písma svědčí o skutečné profesionalitě NotaScriptu. Bohužel, to vše je pro nás zatím nedostupné. Info: Feuchtinger & Gleichauf GmbH, Musikverlag, Postfach 110240, Niedermünstergasse 2, 8400 Regensburg 11, Tel: 0941/53005.

Takže na závěr první části. Hudební programy, využívající notový zápis, jsou vhodné hlavně pro začátečníky (s výjimkou NotaScriptu). Pokud se budete chtít zabývat hudbou na Amize trochu profesionálněji, brzy tyto programy opustíte a budete se věnovat s největší pravděpodobností trackerům nebo jiným programům.

Dan Jedlička se zajímá nejvíce o grafiku, hudbu, programování, viry, dema a různé utility. Serial píše na základě vlastních zkušeností.

První skoky (III)

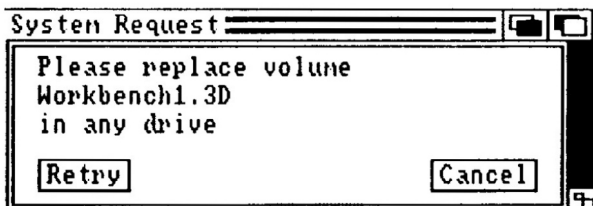

Milí začátečníci, pamatujeme na vás, kde se da. Speciálně pro vás jsou určeny stránky AMIGA MAGAZINU, označené černou AMikonou s otazníkem.

Na konci minuleho dílu jste otevřeli okno programu Shell. Bylo na vás nepřívětivé, až zle a psalo to na vás nějaké podivné nápisy? Chtěli jsme vás jen trochu vyděsit. Budeme se dále

venovat Workbench 1.3. Neumí toho tolik, jako Shell, ale je daleko přístupnější. Shell zavřete příkazem Endcli.

Pokud na vás vyskočila tato tabulka, znamená to, že máte vložit do drive disketu Workbench1.3D a klepnout na Retry.

A můžeme si zopakovat, jak se podívat, co je na disketě. Najedte šipkou na ikonu Workbench1.3D a zmáčknete 2x rychle za sebou levé tlačítko myši (zkratka LFM) - tomu se říká česky kliknout (anglicky: to click). U některých operací nám stačí stisknout LFM pouze jednou, pak používáme pojmu klepnout (anglicky: to clap).

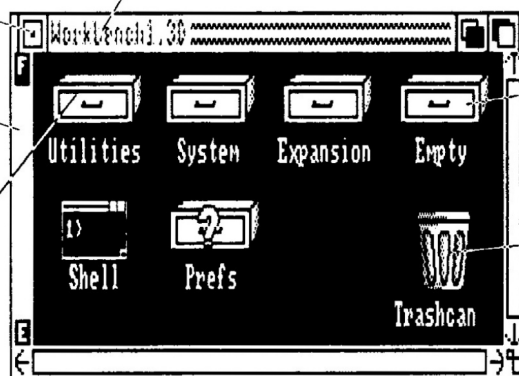

Klepnutí na zaver způsobí zavření okna

Sloupeček mezi E (Empty = prázdný) a F (Full = plný) nám znázorňuje, kolik zbývá na disketě místa

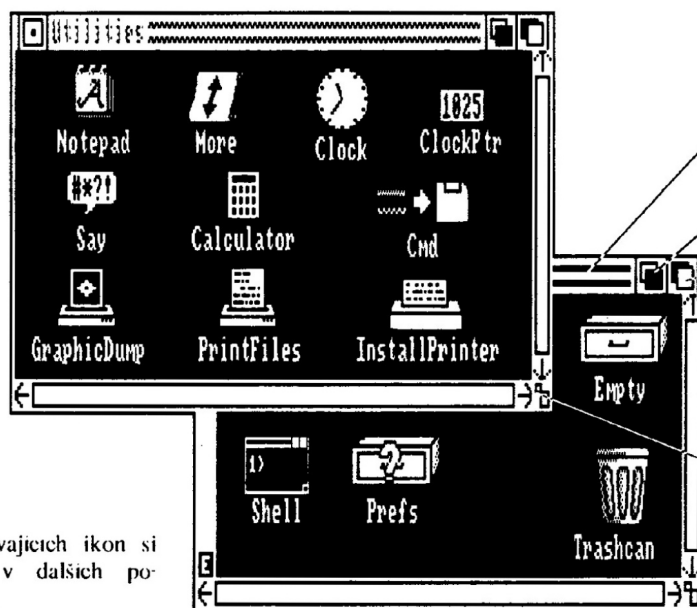
Ikona složky Utilities. Kliknete na ni a otevře se další okno s názvem Utilities.

Titulek nás informuje o názvu okna

Protože Workbench 1.3 neumí zakládat nové soubory, tak je tu připraven alespoň jeden prázdný

Odpadkový koš

Plně čáry symbolizují aktivní okno

Ťuknutí způsobí, že se okno ocitne pod ostatními okny

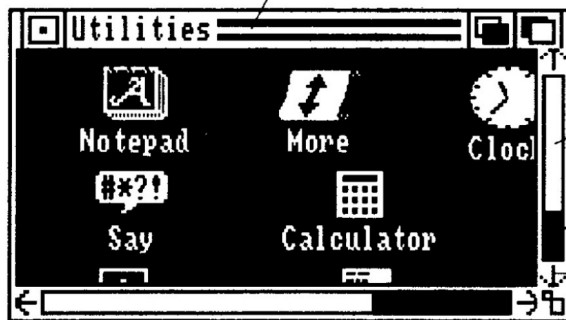
Přesný opak předchozího symbolu

Pohyblivý roh nám umožní změnu velikosti okna. Stačí držet LFM. A hned se objeví další možnosti.

Funkce zbyvajících ikon si vysvětlíme v dalších pokračováních.

Lišta vám umožní pohybovat s celým oknem, stačí držet LTM

Pohyblivá lišta vás informuje, že okno ukazuje jen část ikon. Současně můžete listou posouvat, držíte-li LTM a tím se vám ukáží dříve zakryté ikony.

Klepnete-li sem, posune se viditelný výřez okna o velikost pohyblivé lišty

Každým klepnutím se výřez okna o kousíček posune

To zatím k oknům stačilo. Svoji pozornost přesuneme na horní lištu obrazovky (Window). Zmačkneme-li PTM (správně, pravé tlačítko myši), objeví se úplně nahoře obrazovky nápisy Workbench, Disk a Special. Když na ně myši najedete, náhle se rozvine nabídka, český menu. Některé příkazy na menu jsou méně výrazné. To znamená, že je momentálně nemůžete použít. Po menu můžete jezdit a kromě začernění okolo příkazu se nic nestane. Ale pokud pustíte PTM, menu zmizí a příkaz se vykoná. Podívejme se na to, co se stane!

Workbench

Open
Close
Duplicate
Rename
Info
Discard

- jako klepnutí na ikonu diskety; ikona však musí být předem kliknuta
- jako kliknutí na závěr v levém horním rohu okna
- zkopírování Workbenche (viz AM 2/91, str.12)
- přejmenování čehokoliv, co je předem kliknuto - zkuste, je to jednoduché
- informace o čemkoliv
- pozor, maže předem kliknuto ikony! Jdou zachránit příkazem Diskdoctor v CLI nebo Shellu.

Disk

Empty Trash
Initialize

- vyprázdní odpadkový koš
- pozor, formátuje disketu a všechna data jsou nenávratně ztracena!

Special

Clean Up
Last Error
Redraw
Snapshot
Version

- stejnoměrně rozmístí ikony v okně
- napíše na menu liště poslední hlášení
- obnoví obrazovku, pokud se nekterá část vymazala
- nahraje pozici předem kliknutých ikon
- vypíše číslo verze Workbenche a Kickstartu

Pseudonym BIRD II v sobě ukrývá autora, který nechce být jmenován. Itakové možnosti pro autorů poskytuje AM.

Kickstart version 34.5. Workbench version 34.20

A takto může vypadat Workbench 1.3. Někdo kdysi řekl něco jako škola hrou. Na většinu věcí stejně přijdete sami. A kromě toho na vás čeká Workbench 2.0 a to je něco zcela jiného. Příště se podíváme na Preference 1.3. A pokud vás Workbench 2.0 zajímá, bude několik stránek v dalším čísle AM věnováno také jemu.

Steinberg PRO 24 AMIGA

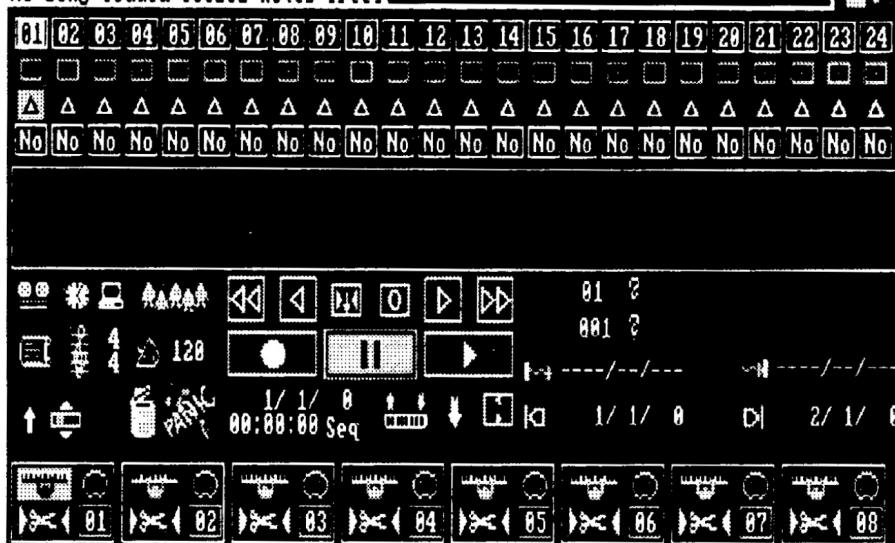
Zřejmě jen málokterý muzikant, který se zajímá o počítače, nezná vynikající MIDI program Steinberg Twentyfour, případně Twelve, pro konkurenční počítač Atari ST, a nezávidí ve skrytu své duše tomuto počítači jeho špičkové programové hudební vybavení. Firmě Atari se totiž podařil dost geniální tah tím, že do každého ST zabudovala MIDI interface. Její počítač se tak stal prakticky jediným profesionálně používaným počítačem ve většině elektronizovaných kapel. Takže na Amigu zbyly zase jen ty hry?

Není tomu tak, neboť firma Steinberg totiž dala na trh výrobek PRO 24 AMIGA, který není pouhou kopií jejího klasika, ale využívá všech předností Amigy včetně multitaskingu.

Cinnost programu můžeme přirovnat k 24-stopému magnetofonu, který zaznamenává digitální data vysílaná hudebním nástrojem. Hlavní obrazovka je nabitá ovládacími prvky a různými ukazateli pro práci se čtyřnadvaceti stopami. Uprostřed se nachází typické spinace pro ovládání posunu imaginárního pásku jako Start, Stop, Rychlopřevíjení, Nahrávání atd. Hrajeme-li na připojený syntetizátor, sequencer ukazuje, který kanál se přehrává a na který se zapisuje. To se děje pomocí sloupcových indikátorů,

Pro-24A V 1.00 by STEINBERG, H. Assenmacher

No song loaded [35202 notes free]

Hlavní obrazovka programu Steinberg PRO 24 AMIGA.

kteří zároveň ukazují amplitudu. Nahrávání spustíme jednoduše kliknutím na odpovídající tlačítko. Můžeme nahrávat celou stopu nebo jen jednotlivé takty a patterny. Funkce CUE umožňuje, aby nahrávání nebo přehrávání proběhlo v přesně vymezené části skladby. Práci s funkcí CUE přebírá LOCATOR, který dokáže zaznamenat až 10 takových částí. Stejně tak dokáže při přehrávání ignorovat chybnou oblast (PUNCH), kterou můžete u skladby vymezit i v reálném čase. Nahrávání hudby s sebou nese ještě několik zajímavostí. Například

funkce FRASE vymaže z příslušné frekvence všechny noty, které zahrájeme na Masteru. Pomocí MIDI REMOTE CONTROL můžeme ovládat všechny důležité funkce PRO 24 z Mastera. Nahrávání MIDI dat je řešeno prostřednictvím SUBTRACS, které si můžeme představit jako nahrávací kanály, jejichž pomocí se určuje, která data půjdou přes MIDI kanály na kterou stopu. Jediněné je to, že PRO-24 dokáže aktivovat 8 takových SUBTRACS najednou. To znamená, že najednou může nahrát stopy až osm hudebníků nebo i hudebník jeden, pokud si rozdělí

klávesnici na vícero částí a napojí je na různé MIDI kanály (MIDI SPLIT). Kromě klávesových nástrojů můžete použít samozřejmě i jiné MIDI nástroje. Program je vybaven i funkcí MIDI THRU. Ta říká sequenceru, aby všechna vstupní data za Mastera přímo vložil do napojeného Slave syntetizátoru. Je také možné nechat projít jen některá data, k čemuž je PRO 24 vybaven komplexním MIDI Thru filtrem.

Přes mnohé šikovné možnosti při nahrávání budete jistě chtít aranžovat svoje skladby. Pro převedení stop a patternů do požadované podoby existuje celá řada editačních funkcí. K dispozici jsou pochopitelně funkce Cut, Paste, Copy, ale patterny můžete také zvětšovat, zmenšovat, spojovat i míchat. Na jemné operace je tu několik editorů. Jedním z nich je např. GRID EDITOR, který zobrazuje graficky v určitém rastru zahrané noty jako jakési obdélníčky, jejichž délka je závislá na délce noty. Na ten-

MIDI Remote Definitions		Bypass	Channel:	Set	Cancel
Remote Key: C#0	Stop: c 3	Play: d 3			
Record: e 3	Slow Fwd: Off	Fast Fwd: Off			
Slow Rev: Off	Fast Rew: Off	Cycle: Off			
Zero: f 3	Loc Preset 1: Off	Loc Preset 2: Off			
Loc Preset 3: Off	Loc Preset 4: Off	Set L-Loc: Off			
Set R-Loc: Off	To Left Loc: Off	To Right Loc: Off			
Mute Preset 1: Off	Mute Preset 2: Off	Mute Preset 3: Off			
Mute Preset 4: Off	Solo: Off	Auto Rec: Off			
Synchro: Off	Mode: Off	Rec-Trk Up: d#3			
Rec-Trk Down: c#3	Track Up: Off	Track Down: Off			
Pattern Up: Off	Pattern Down: Off				
---	---	---			
---	---	---			
---	---	---			

MIDI Remote Control nám umožňuje ovládat všechny důležité funkce z Mastera.

to zápis si musíme možná trochu zvykat, ale k editování můžeme použít myš a malé chybičky v pohodě odstraňovat. Parametry jako VELOCITY, AFTER-TOUCH nebo jiné kontrolní hodnoty jsou zobrazeny zvlášť jako editovatelný diagram. V okně EVENTS si lze patterny prohlédnout podobně jako u sequenceru KCS nebo MRS a změny dělat přímo klávesnicí. K dispozici je také DRUM EDITOR, jímž můžete manipulovat s bicí sekci. LOGICAL EDITOR umožňuje provádět změny v patternech na základě matematických pravidel, což jistě ocení především pravi a ne-falšování hudební teoretici. A konečně SCORE EDITOR nám ukazuje kompletní partituru v klasickém notovém zápisu (zde se ale s žádným editováním nepočítá).

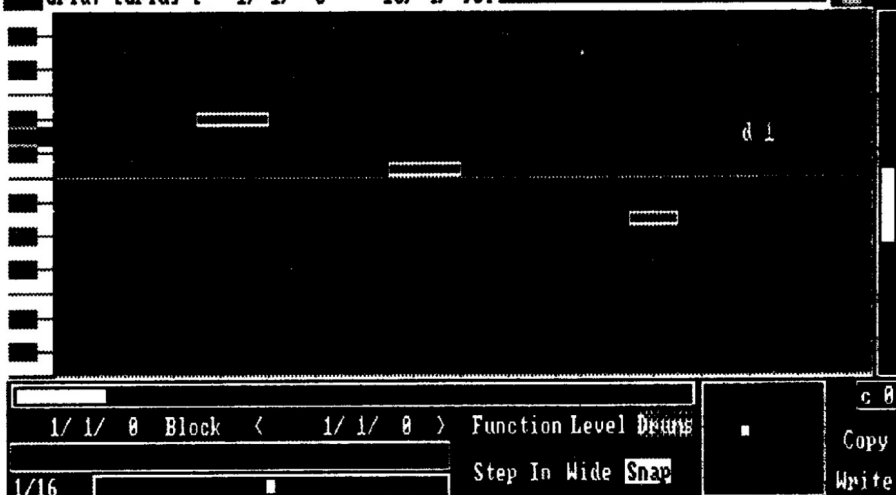
Vylepšovací pokusy se v editoru nemusí vždy podařit. Za tímto účelem je k mání vylepšená funkce UNDO, která dokáže zrušit třeba i několik příkazů. Stupeň hloubky lze zadat v NE-STING LEVEL. V programu je zabudován zásobník, ve kterém si můžete prohlížet své poslední zákroky na různých patternech a stopách.

Z dalších funkcí PRO 24 se patří uvést i SYNTHESIZER REMOTE, pomocí které ovládáte některé obtížné programovatelné parametry syntezátoru posuvnými regulátory. SOFTWARE ECHO vytváří echo a delay (dozvuk) efekty, MIDI MIXER dokáže nastavit hlasitost, rychlost, stereo váhu atd. pro každou stopu zvlášť. Ze syntezátoru můžete vyslat prostřednictvím SY-STEM EXCLUSIV Messages parametry daného zvuku přímo do počítače. Ne že by jím Steinberg vysloveně rozuměl, ale získáme tak levné paměťové médium, protože tato data lze bez problémů uložit na disketu. Hotové skladby zapisuje program ve standardním MIDI formátu, v IFF - SMUS formátu anebo ve speciálním formátu PRO 24.

Pan Steinberg nám nabízí opravdu dost z toho, co jde

Pro-24 V 1.00 by STEINBERG, H. Assennacher

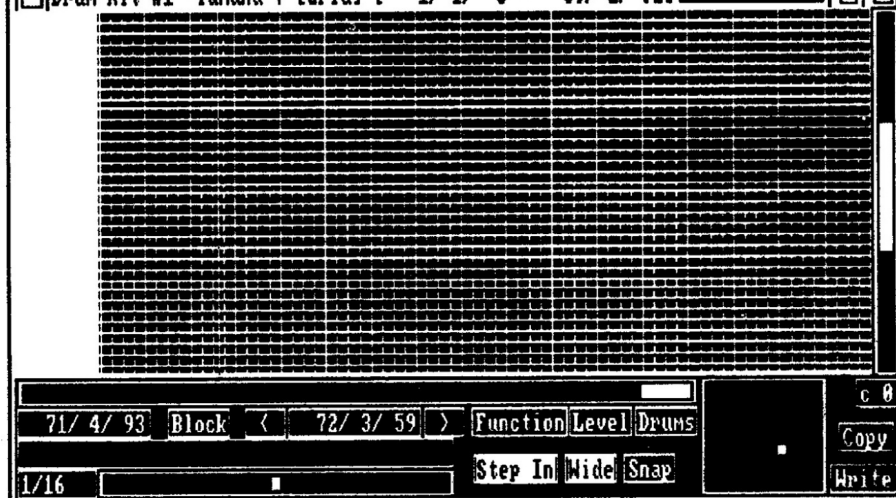
Grid: [Grid] [1/ 1/ 0 - 16/ 4/ 95]

Grid Editor má trochu nezvyklý způsob zápisu not. Vynálezce not asi neměl počítač.

Pro-24 V 1.00 by STEINBERG, H. Assennacher

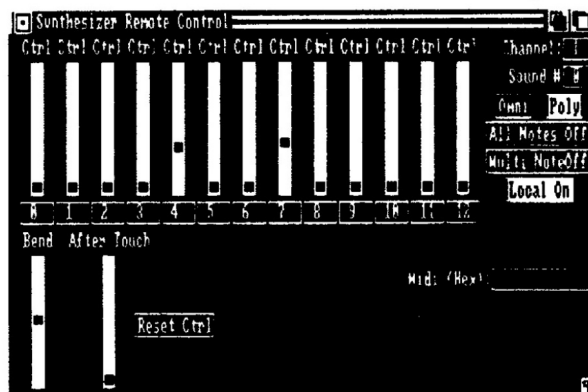
Drum-Kit #1 'Yamaha': [Grid] [1/ 1/ 0 - 59/ 2/ 91]

Drum Editor umožňuje manipulaci s bicí sekci.

nad rámec průměrného sequenceru, nicméně stará pravda o tom, že v každém programu je alespoň jedna chyba platí i v tomto případě. Při testování došlo k několika chybám, které zapříčinily zhroucení systému. Žádný strach, byly to spíše výjimky, které v žádném případě nesnižují význam tohoto sequenceru. V zásadě běží program i v multitaskingu stabilně a bez časových zakolísání. Ten, kdo vydá svých drahocenných 490 DM na nákup tohoto programu, nebude tohoto výdaje jistě litovat.

Info: Steinberg, Billwerder Neuer Deich 228, D 2000 Hamburg 26, Tel: 040/ 7898516.

Synthesizer Remote Control

Ousmane Keita je členem naší redakce. Na Amize provozuje téměř výhradně hudbu. Máte-li nějaké dotazy nebo sháníte-li informace, týkající se hudebního hardware a software, rad vám poradit nebo zaslat informace. Honorář za tento článek věnoval AM. Děkujeme!

Soukromá inzerce

KOUPIM LITERATURU pro Amiga 500, návody pro ovládání WB 1.3 (DOS, CLI atd.), Amiga BASIC (Extras, FED, Memacs atd.) a.j. Pro začátečníka. Nabídněte na tel. č.: 862141/L 534 nebo Jindřich Klaus, Brandys n/L, U nadrazí 1714, 250 01.

PRODÁM TISKARNU Star LC-10 + přípoj. kabel + 2 náhradní pásy. 100% stav. Cena 4900 Kčs. M. Matustik, Petrovice 387, okr. Karvina, 735 72.

PRODÁM PŘÍDAVNOU paměť 0.5 MB pro Amigu 500. Poskytnu 3 měsíční záruku. Cena 1500 Kčs (domácí stavba, bez hodin). Adresa: Maxim Krušina, Karmelitská 15, 118 00, Praha 1.

KOUPIM PROGRAMY (případně výměnou) na Amigu 500 bez rozšířené paměti. Zaslěte, prosím, seznam. Jaroslav Vizek, Dlouhá 198, 417 02, Dubí 2.

KDO POUŽE začátečníkovi na Amize 500 s budováním aplikačního software? (Hudební editory, emulace IBM-PC, přenosy dat.) Tel. 02/363536 po 19. hodine.

SHANIM VŠE o assembleru na A500. Robert Vozdecký, 28. října 884, 332 02, Starý Plzeňec.

VYMĚNIM PROGRAMY na A500, sháním a nabízím též návody ke hram. Richard Liska, Hlavní tř. 898, 708 00, Ostrava. (Konečně někdo, kdo se venuje programům Public Domain -ml-)

PRODÁM AMIGU 500. Disk. mechaniku 3,5". Monitor Philips BM 7502. Mnoho uživ. programů a manuálů. Vše jen komplet za 18500 Kčs. Adresa: Antonín Pichl, 384 92, Borová Lada 7. Tel. 0339/96121 večer. (Je mezi nimi i DPaint? -ml-)

KOUPIM DVA OBVODY 8520 do Amigy. Hurnanský Jozef, Kuzmanyho 17, 052 01, Spišská Nová Ves. Tel. 0965/21673.

PRODÁM DISKETY No-Na - me 5,25" 2D po 11,- Kčs, 3,5" 2DD/2HD po 19/33 Kčs, 3,5" Escom 2DD po 23 Kčs, 3,5" Precision po 25 Kčs, pásy do tiskárny Star LC10/20 po 119 Kčs, Epson LX, LQ po 189 Kčs. Dale přídatnou paměť pro Amiga 500 s hodinami a

vypínačem (512 KB) za 2.298 Kčs. Nabídka platí stále, možno i v DM. Karel Drchal, M. Gorkého 2450, 438 01, Zatec. Tel. 0398/2602.

PRODÁM ZCELA nový počítač AMIGA 500 zakl. konfigurace se zárukou za 13.900 Kčs možno i v DM. Může být i s TV modulátorem, 1 MB, joystickem a disketami. Vyber z cca 1200 prg. možný. (Ale PD programů existuje pro Amigu daleko víc... -ml-) Dale hledám majitele A500 pro výměnu prg. a zkušenosti. Zaslěte seznam a zároveň zaslěte disketu na seznam. Karel Drchal, M. Gorkého 2450, 438 01, Zatec. Tel. 0397/2602.

HLEDAM ZAJEMCE o výměnu zkušenosti k Amize 500. Ondřej Pejša, Hřebenska 486, 473 01, Nový Bor.

PRODÁM PROF. RAM-board2 pro Amigu 500 (rozšiřuje RAM na 1 MB, hodiny, vypínatelná, vyrobená megabitovou technologií), nová, v záruce, za 2295 Kčs. Skabráda, Zelinařská 6, 301 64, Plzeň.

HLEDAM AMIGISTY za SM kraje, vek 14-20 let, se zájmem o grafiku, hudbu, assembler. Založím softw. skupiny. Odepíši všem. Daniel Jedlička, Husova 19, 746 01, Opava.

PRODÁM UPLNĚ nový počítač Commodore Amiga 500 + TV modulator + mys s podložkou + joystick + 15 nahranych disket + literaturu. Cena: 18000 Kčs. Tel. 07/247975 (Bratislava).

KDO PRODA NEBO půjce es. manual k tiskárně Robotron K6304 a prodá k této tiskárně termokazetu Canon S50 nebo podobnou. Adresa: M. Galajda, Humenská 41, 040 11, Košice.

PRODÁM AMIGA 500 + mys + 1 MB, joystick, Workbench 1.3, diskety a manuály, propojení s televizí. Tel. 02/8277213.

PRODÁM NOVÝ HF modulator k Amiga 500 za 750 Kčs, cena v SRN 49 DM. D. Francouz, Za Chlumem 777, 418 01, Blatná.

KOUPIM NEBO za jiný software výměnou české vektorové fonty k programu Page Stream V1.8 ... (TO SNAD NE!!! INZEROVAT PRIMO U PRODEJCE CS. FONTU,

KTERÉ STOJI 1950 Kčs A NA KTERÉ SE VZTAHUJÍ AUTORSKÁ PRAVA VČETNĚ POSTIHU ZA JEJICH NEDODRŽOVÁNÍ, TO NEMÁ OBDOBY! KROMĚ TOHO MAJÍ NAŠE FONTY KÓD, PODLE KTERÉHO POZNÁME, OD KOHO POCHÁZÍ PRVNÍ KOPIE. A TEN TO PAK SCHYTA. OD KOHO TO TAK MUŽETE MIT? A TO BYSTE SNAD NECHTEL. JA VIM, JE TO ZVYK, KOPIROVAT FIREMNÍ PROGRAMY, ALE ZAČÍM NÁM ZIT V PRAVNÍM STÁTĚ. JO, KDYBY TAK SLY KOPIROVAT AMIGY, TO BYLO HEL... TAKŽE: TYTO DRUHÝ INZERAT NEZVĚŘEJNŮJEME A RADĚME JEJICH PUVODCUM,

ABY S TOUTO NEZAKONNOU ČINNOSTÍ RYCHLE SKONČILI. OBČAS TU VZNIKNE NEJAKÁ SOFTWAREOVÁ SKUPINA. DEJME JIM ŠANCI, ABY TVORILI PROGRAMY KVALITNĚ NA PROFESIONÁLNÍ ÚROVNI. DĚLAT BYSTI NĚCO, O ČEM VÍTE, ŽE VAM TO CO NEVIDĚT UKRADNOU? -ml-)

PRODÁM HARDWARE & software kurs... (to je 100% firemní inzerat, na který se vztahuje Ceník firemní inzerce AM. Čtenáře by kurs jistě zajímal, nás taky, poslete nám to na dobírku za onech 165 Kčs? My vám slibujeme, že to nepůjdem zkopírovat a nebudeme to nabízet za 149 Kčs ani za jinou cenu. -ml-)

Tak to by byly ty novější inzeraty. Ty se starším datem již vysly v Excaliburu, kterýžto vycházel i přes prázdniny. AM se již bude objevovat na veřejnosti měsíčně, takže všechny inzeraty vyjdou velice rychle. Jak jste si všimli, rozdělujeme inzeraty do dvou skupin. Ta první, hojnější, jsou inzeraty soukromé. Ty zatím byly zdarma, od čísla 1/92 AM budou asi placené - informace najdete v dalších číslech. Někteří filutové fingují svoje podnikatelské záměry pod hlávkou soukromé činnosti. Inzeraty a inzerenty evidujeme a jakmile přijdeme na jejich podvůdky, uveřejníme jim inzerce v AM již jen jako firemní se vším, co k tomu patří. Firemní inzerce byla zatím téměř zdarma a ti bystrí toho využili. Od příštího čísla platí nový Ceník inzerce (viz Impressum), který má vyšší ceny. Vě srovnání s AMIGA-Magazinem od německé firmy M&T je cena za stránku (zatím) nízká, tam stojí celá stránka asi 5000 DM, tj. cca. 85000 Kčs. Nic ale netrva věčně a tak i u nás můžete počítat s dalším zvýšením ceny za inzerce, která jde v ruku v ruce se zvyšující se atraktivností AM. AM má nyní největší náklad ze všech AMIGA časopisů v CSFR, da se koupit i v PNS (když máte stěsti). Pokud máte zájem o firemní inzerce v AM, stačí napsat na adresu redakce: box 414, 111 21, Praha 1. -ml-

Rozšíření paměti pro počítač

AMIGA 500

firma

ZSWARE

512 KB - 1890 Kčs 2,5 MB - 5990 Kčs

Provedeme i vlastní instalaci do počítače.

Volejte telefon

(02)8551018

Psycho

Jmenuji se MUDr. Dalibor Chocholatý a vedu tuto novou rubriku. Pomůžu vám od duševních problémů, stresů a různých nedobrych nálad. Ušetřím vám peníze a zachráním vám i možná život. S důvěrou se na mne obraťte. Pamatujte, že když selže všechno, jsem tu já. Spojení na mne je vždy od 19.00 do 19.10 hodin. Pokud zatím nedokážete navázat psychotronické spojení, pište mi do redakce. Dopis nemusíte nějak zvlášť označovat, poznám, že je pro mne. A nyní k první, zdánlivě složité psychické poruše. "Když mi Amiga zahlasí GURU MEDITATION, mám chuť počítač vyhodit z okna. Zatím jsem tomu nepodleh, ale naposledy to bylo jen díky tomu, že zrovna zazvonil telefon. Prosim, pomozte!" Tolik dopis Pavla Dostálka z Pánderovic. Tady je rada snadná. Pavle, přišel jsi na to vlastně sám. Prozradil jsi, že Ti ve vyhození Amigy z okna zabránil zvonek. Proto si nech zabudovat od kutíla spínač pod Amigu. Vždy, když budeš chtít počítač vyhodit z okna, musíš jej nejdrive uchopit a nadzvednout. Vtom spínač sepne elektrický obvod se zabudovaným zvonekem. Zvonek zazvoní a tím zachráni Amigu. Ito metoda je výhodná i v případě, že by jsi chtěl svůj počítač rozbit o podlahu. (Pozn.red.: V příštím čísle budou kódy hlášení GURU. Tím zjistíš, proč se GURU objevilo a budeš se moci pokusit GURU pro příště zabránit.)

A nyní vážně. Nejmenuji se Chocholatý, je to jen pseudonym. Důvody jsou pochopitelné. Právě jméno vám neprozradím, ale pomohu vám od vašich problémů. A to je, myslím, důležitější. Hlavně píšete, abych si nemusel vymýšlet, jako s tím Pánderou.

A rubrika nyní pokračuje sérialem od mých britských kolegů, Alison SIMPSON a Jacob ECCLESTONE. Jejich studii s názvem "Avoiding the hazards" (ve zkráceném českém překladu "Novinári a nová technika" - kdo nevěří, mohou ukázat) jsem trochu zkrátil a upravil pro vás, uživatele skvělého počítače Amiga.

RIZIKA

Různé pověsti a historky o riziku, které s sebou AMIGA nese pro člověka a jeho zdraví, se rychle začaly šířit od chvíle, kdy se první Amiga objevila na stole. Mluví se o potratech, o výrazech v obličeji, o sedem zázaku, lidé si stěžují na zhoršující se zrak a na bolesti ve svalu. Někteří z těchto rizik nás skutečně ohrožují a byla dokázána. Někteří ještě nebyla vysvětlena a u jiných bylo dokázáno, že jsou neoddůvodněná.

OČI

První z uživatelů Amig si stěžovali, že se jim zhoršuje zrak. Britská Asociace očních lékařů to však popírala s tím, že poškození zraku nemůže být způsobeno čtením z obrazovky. Jde o to, že v souvislosti s používáním Amigy se ukáže již existující vada. Špatný zrak má asi 30% obyvatel a značná část si to vůbec neuvědomuje. Jakmile začnou pracovat s obrazovkou, problémy začínou narůstat. Nejběžnější jsou bolesti hlavy, podráždění a palení očí. Pokud je to způsobeno špatným zrakem, může se to léčit předepsáním brýlí nebo kontaktních čoček pro práci s obrazovkou.

Namáhání očí a zraková unava mohou být způsobeny třeba špatně navrženou obrazovkou, špatným osvětlením, oslnováním, příliš dlouhou dobou stravenou u obrazovky či nesprávně navrženým pracovištěm. (pozn. DCH: U Amigy si dejte největší pozor na mód Interlace. Blikačka unavuje oči již po několika desítkách vteřin a dle trvající práce s tímto módem může uspat zhoršení zraku).

DESIGN PRACOVISTE

Některé stoly jsou pro používání Amigy absolutně nevhodné. Zvláště ty s leštěným a hladkým povrchem, který způsobuje oslnování. Stoly by měly být dost velké, aby se dala odsunout obrazovka a aby se s Amigou dalo na stole dělat něco jiného. Důležitá je i židle, která má být správně vysoká a také stůl má mít odpovídající výšku (pozn.red.: v některém z příštích AMIGA MAGAZINŮ se budeme věnovat této problematice podrobněji). Oslnování je způsobováno rozptylem světla v očích. To evidentně snižuje naši schopnost dešifrovat obraz na sítnici. Stále oslnování tudíž čtení na obrazovce nesmírně ztěžuje. Proto by mělo být oslnování rozumně odstraněno. Odstraňte zdroje oslnování a také okna vybavte vhodnými přizpůsobitelnými záclonami. Natočte svoje pracoviště tak, aby na obrazovku monitoru dopadalo co nejméně světla. Žaluzie nejsou vhodné, protože jsou-li zabudovány nesprávně, mohou se problémy s oslnováním ještě zhoršit. Žaluzie totiž vytváří tenké, soustředěné proužky jasného světla. Stěny by neměly být natřeny světlými nebo jasnými barvami. Totéž se týká oblečení, které na sobě uživatel Amigy má - bílé košile oslnují. Sklo obrazovky přitahuje prach. Obrazovky by se měly proto pravidelně a často otírat.

Počítačové zařízení vyzařuje teplo a proto by topení a případná klimatizace každého pracoviště měly být zkontrolovány s ohledem na další teplo, které vyzařují počítače.

Statická elektrina může způsobit řadu problémů, jak pro uživatele, tak pro

počítačové zařízení samotné. Proto byste měli na podlahu položit antistatické koberec.

Instalování počítače znamená také pokládání kabelových rozvodů a přípojek, vedoucích až ke stolům uživatelů. Kabely musí být vedeny tak, aby o ne lidé nezakopávali. Toho se dá nejlépe dosáhnout tím, že se vybuduje dvojité podlahy, v níž se vedou všechny počítačové, telefonní a elektrické kabely. Všechny kabely musí být připojeny bezpečně.

Tiskárny nebo harddisky mohou být velmi hlučné. (pozn.DCH: Hluk snižuje pracovní výkonnost a často vede až ke spánku). Proto hluk, které vydávají, je třeba snižovat pomocí tlumících přikryvek nebo jiných prostředků.

ZÁŘENÍ Z MONITORU

V současné době existují značné pochyby pokud jde o to, zda bezpečné meze záření monitorů jsou skutečně bezpečné. Velice nalahavě je zapotřebí provádět další výzkumy. Záření se přičítá mnoho problémů, počínaje poruchami a vadami dětí při narození a sedým základem konce. Zatím nebylo dokázáno, zda je to pravda, či nikoli. Proto se raději doporučuje, aby těhotné ženy u obrazovek nepracovaly. Množství záření z monitoru se může výrazně zvýšit, jestliže je špatně připojen nebo nedostatečně udržován vychylovací aparáť paprsku v katodové trubici.

STRESS

Prace na počítači často vyvolává pocit izolace, což je zdroj stresu. Čím více času tráví uživatel před obrazovkami svých monitorů, zvyšuje se potřeba vytvářet klubové a diskusní místnosti, ma-li se skutečně narušit ona stressová rutina.

Dalším faktorem, vedoucím ke zvýšení stresu, je abstraktní práce. Namísto manipulování objekty pohybuji uživatelé elektronickými symboly. Práce u Amigy vyžaduje i větší soustředěnost, a to samo o sobě způsobuje značnou unavu. A unava vede ke stressu.

Pocit izolace, spolu se zvýšeným duševním úsilím, které je zapotřebí, aby práce byla uделана dobře, má tendenci zvyšovat úzkost, nespokojenost s vlastní prací, svalovou unavu a psychosomatické poruchy.

Stress se projevuje psychickým napětím, které potom vede k napětí svalovému. Napjaté svaly se unaví rychleji nežli svaly relaxované a napjaté svaly jsou mnohem více náchylné k poranění. Proto jsou velmi důležité přestávky, při nichž si člověk od obrazovky odpočine.

příště: RSI - REPETITIVE STRAIN INJURY

O Amize píší...

V ČSFR vychází již několik specializovaných AMIGA časopisů a občas o tématu Amiga napíší i v jiných zdrojích. V zahraničí vychází o Amize velké množství literatury. Sledování všech těchto informací je však náročné nejen na váš čas, ale často i na vaše běžné kapesné. Proto jsme pro vás připravili tuto novou a jedinečnou pravidelnou rubriku o tuzemských i zahraničních časopisech a odborných publikacích o počítači AMIGA. Věříme, že tuto naši službu uvítají i vydavatelé AMIGA časopisů a že vás postupně budeme moci informovat i o jejich připravované náplni. Potom budete včas vědět, co můžete požadovat od distributorů tisku ve vašem okolí. V přehledu není zahrnuta tematika hry, neboť hrami se zabývá Excalibur. Velice nás potěší a pomohou nám Vaše názory o jednotlivých časopisech. Pro úplnost uvádíme v závorce za každým titulem i jeho stručnou charakteristiku, případně i jeho obsahové zaměření:

R - recenze, M - manuál, P - přehled, Z - pro začátečníky, T&T - tipy a triky, VP - výpis programu, S - schéma, N - novinky, Rep - reportáž

AMIGA 4/91

X-Sound (R); GFA-Basic (R); Soubor Pascalů (P); Tři sporiví bratři (přehled cruncherů); Mistní kabely (VP); Revoluce v rodině A3000 (R); Input/Output (pokračování - S); New Zap (M - prohlížeč souborů)

AMIGA 5/91

Start (2) (Z); Zjišťování rozměrů oken v GFA-Basicu (VP); Návrh transformátoru na C jádře (VP); Amiga a hudba (P); Input/Output (pokračování - S)

AMIGA 6/91

Testování diskety v GFA-Basicu (VP); ARP; Executable File Imploder V3.0 (R); Připojení monitorů a TV-RGB k Amize (S); CLI (Z); Soundtracker Replay (M); Oktalyzer V1.1 (M); Instalace tiskárny, Řízení tiskárny, WB 730 x 282, Viróza procesoru (T&T)

AMIGA 7/91

Seřazení souborů na disketě (M); CLI (Z); Zobrazování souřadnic myši (VP); Digi Paint III (M); Noise Tracker V1.0, 1.1 a 1.2 (M)

AMIGA 8/91

Tipy a triky; Word Perfect a čeština (M); 8 dam na šachovnici (VP); Připojení počítače Amiga k televizi (S); Digi Paint III (2) (M)

AMIGA INFO SERVIS 1

Harddisky (P); Chameleon (T); T&T pro začátečníky a pokročilé; Nejjednodušší spojení dvou počítačů (S); LHWARP V1.21 (M - archivní program)

AMIGA INFO SERVIS 2

Digi-View Gold, ICD (IDE Hard-Disk řadič), Myši bez ocasů (N); Čecho snadno a rychle, Pryč s RADem!, Pi - dekadický logaritmus a e, Basic Clip, Spouštění programu v Basicu z CLI, FF (T&T, Z); MyMenu (M); SetFont V2.5 (M); Fish #267 - 318 (PD); Tisk na obrazovku v GFA-Basicu, Pryč s audiofiltrem!, Prohlédněte si bootblock!, Nepořádný Wordperfect, Deluxe Paint III (T&T)

AMIGA report 1/90

CeBIT'90 (Rep); miniGEN (N); Bude nová Amiga 500? (N); Ach ta diakritika, Mistře Jenel; Znakový kód ACCI (čs. norma AMIGA reportu); Emulátory (P); Deluxe Paint III (M); Kompilátory BASICu (P); Diskmaster (M); GeniScan GS-4500 (T - scanner); Kupujeme Amigu

AMIGA report 1/91

Amiga World Wien'90 (Rep); Amiga 3000; Zvukové možnosti (P); Televizor jako monitor (S); Přerušení; DTP profesionálně (P); Workbench (M)

AMIGA report 2/91

Novinky; Amiga Berlin'91 (Rep); Motorola 68000; Medusa a Chameleon (R - emulátory Atari ST); Bitplane Finder (M - kradě obrázky z paměti); Seek & Destroy (M - antivir); Fat Agnus; C (1); Tipy a triky

POČÍTAČ AKTÍVNE, Marec 1991

Dejiny jedného úspechu (1); 68040; Amiga vo vesmírnych letoch; Checksummer Checkie 42 V1.1 (VP); Tipy a triky 60

POČÍTAČ AKTÍVNE, Jún 1991

Dejiny jedného úspechu (2); Prichut Bratislavy (Rep s predsedou AMIGA klubu Slovakia); Praktické zapojenia (S - pripojení monitoru - TV SCART); Čarovný svet fraktálov (VP); program DiskEti (VP).

POČÍTAČ AKTÍVNE, Júl 1991

CLI (1) (Z); Priestorové grafy (VP); Imagine (R); Vlastná obrazovka (VP)

RESET 1/91

Adress finder V1.00 (T&T - crackovací program); SongPrinter (T&T - tisk songů ze Soundtrackerů); Amos (R - programovací nástroj); Screenx (M - objevování obrazovek); Future Composer V1.0 (M - tvorba hudby); Amiga na plný plyn; Disk arranger V1.2 (M)

RESET 2/91

My Menu V1.0 (M); Guardian V1.2 (M - antivir); The Bitplane Finder V1.4 (M - hledač grafických utilit); Power Pack (M); Future Composer V1.0 (M - syntetická hudba); O virech (Z); Kurs prog. ve strojovém jazyku; Audiomaster II (M)

Seznam redakcí čs. časopisů:

- AMIGA, Italská 29, 120 00 Praha 2
- AMIGA INFO, BOX 729, 111 21 Praha
- AMIGA report, P.O.Box 546, 111 21 Praha 1
- ERKA press, P.O.Box 23, 835 32 Bratislava. TEL: 07/281414, FAX: 07/375891
- RESET, Kvapilova 762, 666 01 Tišnov

Přehled rozsahu, cen (pro předplatitele) a vydavatelů:

- AMIGA: 24 strany A4, 20 (19) Kčs, Jiří Prožr
- AMIGA INFORMAČNÍ SERVIS: 24 stran A5, 6 Kčs, AMIGA INFO
- AMIGA report: 32 stran A4, 24 Kčs, Fox Publishing
- POČÍTAČ AKTÍVNE: 54 stran A4 (o Amize 10-14), 18 Kčs, ERKA press
- RESET: 32 stran A4; 25 (22) Kčs, vydavatel neuveden

Tento seznam bude přístě pokračovat. Radi bychom vam vyhoveli co nejvice. Sdélite nam proto vaše připomínky a náměty na vylepšení. -ml-

AMIGA INFO - Literatura + software

INFO PRINT - speciální ČS tiskový program, který tiskne text diakritickými znaménky v kvalitě Draft i NLQ. Program není přímo závislý na typu editoru (Wordperfect, TXED, Notepad, Microemacs...). Součástí dodávky je i kompletní systém pro psaní ČS textů - fonty, definice klávesnice a textový editor. Dále je zde návod použití InfoPrintu a popis spolupráce s různými editory a další důležité informace. Majitelé InfoPrintu budou mít značnou slevu při koupi budoucích vylepšených verzí. - InfoPrint se bude zákonitě dále vyvíjet k co nejlepší spokojenosti Vás uživatelů a na základě Vašich připomínek. V objednávce uveďte typ Vaší tiskárny. Cena diskety s kompletním tiskovým systémem byla stanovena na 195 Kčs.

ČS literatura pro počítač AMIGA:

(Literatura je nahrána na disketách DSDD spolu s prohlížecím programem, který umožňuje výpis textu na tiskárnu)

- **AMIGA 500** (WB 1.2., DOS-CLI)-disketa s nahranou literaturou 125 Kčs
- **AMIGA BASIC** - kompletní popis. 125 Kčs
- **WB 1.3** - popis rozšíření oproti WB 1.2 popis programů na EXTRAS disketě (FED, MEMACS) a další. Více jak 150 stran - 120 Kčs
návodkem je k WB 1.3 přidán návod jak zrychlit disk pomocí FFS.
(tyto tři základní tituly by měl mít každý uživatel AMIGY)
- **Herní balík**-Návody k různým zajímavým hrám: Joan of Arc, Terrorpods, F 18, Silent Service, Defender of the Crown, S.D.I., Starglider II., Test Drive, THE FAERY TALE, Chessmaster 2000, Carrier Command.-120 Kčs
- **AMIGA HARDWARE**- Podrobné popisy ovládání coprocesorů, zvuk. kanálů, grafiky, vstupů a výstupů aj. (více jak 500 str. textu) - 195 Kčs
- **AMIGA SUPERBASE Profesionál** -Rozsáhlý návod práce s touto výkonnou databází. - 195 Kčs
- **Antivirový balík**-Výsledky výzkumu chování AMIGA virů. Popis chování a indikace více jak 15 nejčastějších virů vyskytujících se na AMIZE. Připojeny jsou nejnovější antivirové programy. - 115 Kčs

KNIHY

- **TIPY a TRIKY** - Velké množství užitečných tipů a triků, otázek a odpovědí, které Vám umožní co nejlépe využít výkonu AMIGY. Soubor dvou knížek je doplněn disketou s ukázkovými programy.-170 Kčs
- **PAGE SETTER** - Návod k nejrozšířenějšímu DTP - 50 Kčs
- **GFA BASIC** - Na 320 stranách textu je kompletně popsán nejvýkonnější Basic pro Amigu, který se vyrovná jazyku C. Na příložené disketě je velké množství ukázkových programů popsanych v knize. - 190 Kčs
- **GFA BASIC COMPILER** - Popis kompilátoru a dodatky k již vyšlé knize. Disketa + kniha - 115 Kčs
- **SONIX** - Kompletní popis, spolupráce s MIDI, různé rady aj.-95 Kčs
- **Kick Pascal** - Kompletní popis práce s nejlepším pascalem pro AMIGU. Disketa s ukázkovými progr.+kniha (160 stran)-140 Kčs
- **AMIGA PROFI** - Obsáhlý popis AMIGY z hlediska systémového programování v jazyce C. Kniha + disketa s množstvím programů - 250 Kčs

Připravujeme(knihy)

- **CROSS DOS** - Návod k programovému systému.
- **MAXIPLAN 1.9** - Obsáhlý návod k tabulkovému procesoru.
- **FLOPPY KURS**- popis struktury disku, ovládání v assembleru a mnohem více. - 150 Kčs
- **Falcon** (tištěná kniha - 160 stran) - kompletní popis nejlepšího leteckého simulátoru. - 99 Kčs
- **Hry** - Velké množství návodů k zajímavým hrám.
- **Digi Paint III, Video Scape 3.D, Deluxe Paint III**
- **ASSEMBLER 68000** - Podrobný popis programování v assembleru na AMIZE
V případě zájmu: Word perfect, Modula, hudba, grafika a další
-napište co potřebujete.

připravujeme distribuci PD programů - pište si předběžně o seznam

AMIGA INFO - HARDWARE

Rozšíření paměti o 0.5 - 1.8 MB

- Nejvyšší kvalita a spolehlivost - 1 rok záruky formou přímé výměny!!!
- Interní karta pro AMIGU 500
- megabitová technologie CMOS = nízká spotřeba
- Vypínatelná, autokonfigurační, možnost budoucí instalace hodin
- Volné sokly pro rozšíření až na 1.8 MB
- AMIGU rozšíříte až na 2.3 MB RAM (1.8 MB z naší desky+512 KB z AMIGY)
- V dodávce je speciální GARY adaptér
- Nejjednodušší možná instalace, žádné pájení atd.

Velikost Rozšíření (MB)	Vhodné pro Kickstart		Cena
	1.3	1.2	
0.5	+	+	2490,-
1	+	-	3950,-
1.5	+	-	4950,-
1.8	+	+	5850,-

Od 5 kusů sleva 5%, od 10 kusů sleva 10%. Další slevy jsou možné.

0.5 MB s výhledem do budoucna

půlmegové rozšíření na bázi výše uvedené karty za pouhých 1950 Kčs.

- neobsahuje GARY adapter a sokly = jednodušší instalace, nižší cena
- v budoucnu možno desku dovybavit a rozšířit až na 1.8 MB!!!

Senzace - 0.5 MB za pouhých 295 Kčs !!!

.. a ještě k tomu lze využít 1MB SOUVISLÉ CHIP RAM !!!

Za tuto cenu Vám rozšíří Vaší AMIGU 500 (verze s volnými pozicemi) naši zkušení technici, pokud dodáte vlastní paměťové čipy. Kompletní rozšíření s našimi čipy Vás přijde na pouhých 1295 Kčs !!!

Hardwarový virus protector

- elegantní řešení ochrany proti virům. Kontroluje zápis na disketu a zápis do BOOT bloku. Investice, která se určitě vyplatí. Je dodáván bez krabičky (jako KIT). Připojuje se na konektor pro externí disk. jednotku, nebo na konektor připojené disketové jednotky. Cena 350 Kčs

AMIGA INFOmační servis

- Návodů k zajímavým utilitám, velké množství tipů a triků, zajímavá hardwarová zapojení, aktuální informace ze světa AMIGY ...
... celkem 24 stran A4 zmenšených na A5. To vše za symbolickou cenu 6 Kčs, která zahrnuje i náklady na poštovné.
- Abychom usnadnili placení a neodevzdávali zbytečně desátek poště, rozhodli jsme se pro 6 Kčs ve známkách. (Toto smozřejmě závisí na Vás. Pokud by Vám vyhovovalo více placení složenkou, zašlete příslušný obnos na naši adresu). Do konce tohoto roku vyjdou minimálně 4 čísla (první dvě čísla již vyšla). Předplatné na tento rok je tedy 30 Kčs.
- Pokud si u naší firmy něco objednáte, přiložíme Vám první číslo k objednanému zboží zdarma - předplatné tedy bude pouze 24 Kčs.

Vaše objednávky, dotazy a připomínky zasílejte na naši adresu:

**AMIGA INFO
BOX 729
111 21 PRAHA**

nebo telefonicky 02-252890

Vektorové české a slovenské fonty!

Proti obyčejným bitmapovým fontům mají dvě obrovské přednosti. Vektorové fonty umožňují kvalitnější tisk a velikost písma můžete přizpůsobit zcela vašim potřebám. Pomocí jedné znakové sady vektorových fontů můžete snadno vytvářet písma třeba až do velikosti formátu A4. A nevýhody? Snad jen to, že vektorové fonty pracují pouze s programem Page Stream (AMIGA MAGAZIN 1/91). Ovšem výsledná kvalita hovoří jasnou řečí.

Colombia

aádcčddēēēfghiiĵklmnňoópqrřsštťuůúvwxyýz
AÁBCČDĎĚĚFGHIĪJKLMNŇOÓPQRŘSŠTŤUŮÚVWXYÝZ

Helv

aádcčddēēēfghiiĵklmnňoópqrřsštťuůúvwxyýz
AÁBCČDĎĚĚFGHIĪJKLMNŇOÓPQRŘSŠTŤUŮÚVWXYÝZ

LtrGoth

aádcčddēēēfghiiĵklmnňoópqrřsštťuůúvwxyýz
AÁBCČDĎĚĚFGHIĪJKLMNŇOÓPQRŘSŠTŤUŮÚVWXYÝZ

Saturn

aádcčddēēēfghiiĵklmnňoópqrřsštťuůúvwxyýz
AÁBCČDĎĚĚFGHIĪJKLMNŇOÓPQRŘSŠTŤUŮÚVWXYÝZ

TomHud

aádcčddēēēfghiiĵklmnňoópqrřsštťuůúvwxyýz
AÁBCČDĎĚĚFGHIĪJKLMNŇOÓPQRŘSŠTŤUŮÚVWXYÝZ

Tyme

aádcčddēēēfghiiĵklmnňoópqrřsštťuůúvwxyýz
AÁBCČDĎĚĚFGHIĪJKLMNŇOÓPQRŘSŠTŤUŮÚVWXYÝZ

UnivDmn

aádcčddēēēfghiiĵklmnňoópqrřsštťuůúvwxyýz
AÁBCČDĎĚĚFGHIĪJKLMNŇOÓPQRŘSŠTŤUŮÚVWXYÝZ

Fonty si objednejte na adrese: PCP, box 414, III 21, Praha 1. Disketa obsahuje všech 7 čs. znakových sad (kód KOI-8), drivery klávesnice a importu ASCII znaků (z obyčejných textových editorů) a importu z textového procesoru Wordperfect. Cena kompletní zásilky je pouhých 1950 Kčs! (Pro srovnání: obdobné fonty pro počítač Macintosh stojí 10 až 20 tisíc Kčs, driver pro ASCII a WordPerfect pak 6000 Kčs.)